პროლეტარელნო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

1920 — გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან — 1978

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

 სამშაბათი 21 ნოემბერი 1978 წ. № 271 (17315) ფასი 2 კაპ.

ლენინური მეგობრობის ერთგულნი

სურათზე: სოციალისტური შეჯიბრებისა და მეგობრობის იუბილეს აღსანიშნავად უკრაინელმა და ქართველმა კოლმეურნეებმა შრომის კოლმეურნეობის „მეგობრობის ბაღში“ 40 ციტრუსის ნერგი დარგეს.

ნ. ანასტასიეფის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

სტარტზე — მთელი ოჯახით

ვინრა დღე სამართლიანად შეიძლება მივიჩნიოთ კვირის ყველაზე სპორტულ დღედ. ზოგი მთელ ოჯახთან ერთად ტურისტულ ლაშქრობაში მიდის, ზოგი კი იქ — სადაც თოვლი მოვიდა, — თხილამურებით გასეირნებას ამჯობინებს, ზოგიც დილის გამამხნევებელ ვარჯიშზე გამოდის, აუზისაკენ მიეშურება. სტადიონებზე, სპორტულ ბაზებზე, სათამაშო მოედნებზე, ბაღებსა და პარკებში დღეს ნახავთ სხვადასხვა სახეობის სპორტის თაყვანისმცემელ „საოჯახო გუნდებს“.

ფიზიკური კულტურა ახალი ადამიანის ჰარმონიული აღზრდის დიდმნიშვნელოვანი საშუალებაა. სოციოლოგიურ კვლევა მოწმობს, რომ ადამიანები, რომლებიც აქტიურად ისვენებენ, გამოირჩევიან ჯანმრთელობით, შრომის მაღალი ნაყოფიერებით, უფრო მკაცრი დისციპლინით, უფრო წარმატებითაც სწავლობენ. სპორტის მიმდევართა რიგები ჩვენში ყოველწლიურად იზრდება, და ისინი, ვინც საკუთარი გამოცდილებით, დარწმუნდა, თუ რაოდენ სასარგებლოა ფიზკულტურა, ცდილობენ მასში ჩაბმან თავიანთი ახლობლები, განსაკუთრებით ბავშვები ადრეული ასაკიდან.

აქ ისევე, როგორც ყველა საქმეში, ძალიან ბევრს ნიშნავს პირადი მაგალითი. თუ მშობლები დილას ტანვარჯიშით იწყებენ, თუ შინ უქმად არ დევს ველოსიპედი და თხილამურები, ეჭვი არ უნდა შეგვეპაროს, რომ შვილები სპორტისადმი გულგრილი არ იქნებიან, მაშასადამე, ისინი უფრო ჯანმრთელი აღიზრდებიან, სკოლის ნიშნებიც უკეთესი ექნებათ, და არა მარტო ფიზკულტურაში. ამასთან საერთო ინტერესები, მეცადინეობა უფრო აკავშირებს საზოგადოების ძირითად უჯრედს. შემოხვევითი როდია, რომ შეჯიბრება — „დედა, მამა და მე სპორტული ოჯახი ვართ“ — ჩვეულებრივად მხიარულ დღესასწაულად იქცევა ხოლმე უფროსებისთვისაც და ბავშვებისთვისაც.

მასობრივ სპარტაკიადათა პოპულარობა ამ დევიზით თავისთავად ბევრ რამეზე მეტყველებს. სწორად იქცევიან ფიზკულტურული ორგანოები, რომლებიც ეძებენ ამგვარი ტურნირების ახალ ფორმებს. „ჯანმრთელობა, მაგალითად, დიდად პოპულარულები ყოფილან „მთელი ოჯახით სტარტზე!“. სევასტოპოლელებს შეუუყვანიათ სპარტაკიადები „ჯანმრთელობა“, რომლებშიც ყველას შეუძლია მონაწილეობა. ბევრი ასეთი შეჯიბრება ეწყობა ესტონეთში, სადაც წლის პირველი ნახევრის შედეგებით 10-დან 60 წლამდე ასაკის მოსახლეობის თითქმის 39 პროცენტი მშთ-ს ნიშნოსანი გახდა. ამ საყურადღებო გამოცდილებით კარგი იქნებოდა ეცადნენ საქართველოსა და თურქმენეთში, ხაბაროვსკის მხარეში, იაროსლავლის, ირკუტსკის მთელ რიგ სხვა ოლქებში, სადაც საოჯახო სტარტები ჯერჯერობით იშვიათობაა.

აქტიური საკვირაო დასვენების ორგანიზაცია ბევრად არის დამოკიდებული ფიზკულტურული კოლექტივების, ადგილობრივი სპორტული კომიტეტების ინიციატივაზე. შეჯიბრებათა განრიგში უფრო ხშირად უნდა შევიტანოთ ოჯახების გამოსვლები სარბენ ბილიკებზე, სათხილამურობასა და საცეკვაოებზე, საკოლმეურნეო და საამქრო ტურნირებში მივიწვიოთ ხოლმე ბავშვთა გუნდები — დაე, ჯერ ბავშვებმა ტრიბუნიდან დაუჭირონ მხარი უფროსებს, შემდეგ კი თვითონაც გამოცადონ თავი სიმარდეხა და ძალაში. მშთ ნორმების ჩაბარების დროს მიზანშეწონილია გავითვალისწინოთ უფროსებისა და ნორჩების ერთობლივი ასპარეზობა. მაგრამ ნიშნოსანთა მასობრივი სომზადების ამგვარი ფორმები, ჩვეულებრივ, არ იგეგმება, „საოჯახო გუნდები“ ჯერ კიდევ იშვიათად ხვდებიან „მზად ვარ შრომისა და სსრ კავშირის თავდაცვისათვის“ კომპლექსის საბჭოების ყურადღების სფეროში.

ფიზკულტურაში საოჯახო მეცადინეობისათვის ჩინებული ადგილია ეზოს სპორტული მოედანი, „ჯანმრთელობის ტრასა“ ან განათებული ნათხილამურევი უახლოეს პარკში. ყველა ასაკის ადამიანის ფიზკულტურული მეცადინეობის ასეთი უმარტივეს ნაგებობათა ქსელი ყველგან უნდა გაფართოვდეს. უკვე ახლა საცხოვრებელ მიკრორაიონებში უნდა მომზადდეს ფართობები საცეკვაოებისა და პოეკის მოედნებისათვის, გაიწმინდოს მომავალი სათხილამურო ტრასები, საჭიროა ზრუნვა მათი განათებისათვის. და, რა თქმა უნდა, წინასწარვე უნდა შედგეს შეჯიბრების გრაფიკები, ისე, რომ მათში მოხუცეც მონაწილეობდეს და ახალგაზრდაც.

სკკპ XXV ყრილობამ აღნიშნა, თუ რაოდენ საჭიროა განვავითაროთ მასობრივი ფიზკულტურა და სპორტი არა მარტო საწარმოებში, დაწესებულებებში, სასწავლებლებში, არამედ მოსახლეობის საცხოვრებელ ადგილებზეც. მთელ რიგ რესპუბლიკებში, მხარეებსა და ოლქებში ამ საკითხებისადმი მიძღვნილ პარტიულ-სამეურნეო აქტივის კრებებზე სერიოზული ყურადღება ეთმობა მიკრორაიონების სპორტული ბაზების გაფართოებას. როგორც საცხოვრებელ ადგილას ფიზკულტურულ-მასობრივი მუშაობის საკავშირო დათვალიერება-კონკურსმა ცხადყო, ბევრი რამ გაუკეთებიათ გომელში, ლვოვში, პერმში, კიროვო-ჩეპეცკში, არსენიევში, ზოგიერთ სხვა ქალაქში. 60 ათასზე მეტი ეზოს მოედნის გარდა ჩვენში ახლა დაახლოებით 15 ათასი შენობაა, რომლებიც მომარჯვებულია „ჯანმრთელობის ოთახებისა“ და სპორტული დარბაზებისათვის. ყურადღებას იმსახურებს ბაქოს ნარიმანოვის რაიონის გამოცდილება, სადაც საწარმოებისა და დაწესებულებების წილობრივი მონაწილეობით აშენებულია სპორტულ-გამჯანსაღებელი ცენტრი, რომელსაც აქვს სტადიონი, აუზი, სათამაშო დარბაზები და სხვა ნაგებობანი. მაგრამ ასეთი ნაგებობების, სხვადასხვაგვარი სპორტული მოედნების ქსელი ჯერჯერობით ნელა იზრდება. მაგალითად, კიშინიოვში, ტიუმენში, ვლადივოსტოკში, ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომები სუსტ გავლენას ახდენენ იმაზე, რომ მშენებლები ასრულებდნენ მიკრორაიონების განაშენიანებისა და რეკონსტრუქციის დროს სპორტულ ნაგებობათა სავალდებულო აშენების მოთხოვნებს.

პრაქტიკა მოწმობს, რომ საქმე იქ მიდის წარმატებით, სადაც პარტიული კომიტეტები დღენიადგ ყურადღებას არ აკლებენ მშრომელებისა და მათი ოჯახების მასობრივი დასვენების ორგანიზაციის საკითხებს, წარმართავენ და კონტროლს უწევენ კომუნისტთა მუშაობას, რომლებიც პასუხს აგებენ სპორტის განვითარებისათვის. მაგალითად, ბაშკირეთის საოლქო კომიტეტი, მინსკის საქალაქო კომიტეტი და ბევრი სხვა პარტიული კომიტეტი სულ უფრო ფართოდ ამბობენ აქტივს ამ საკითხების გადაწყვეტაში.

მაგრამ ხდება ხოლმე, რომ მოედნებიც არის, სექციებიც შექმნილია სპინინა-საეკსპლოატაციო კანტორებთან, მაგრამ აკლიათ მწვრთნელები, ინსტრუქტორები. აქ აქტიური როლი უნდა შეასრულონ სპორტულმა საზოგადოებებმა, ფიზკულტურის ინსტიტუტებმა, რომლებმაც მოსახლეობის საცხოვრებელ ადგილას სამუშაოდ უნდა გაგზავნონ შეფები — სპორტის ოსტატები და პიროველობრნენები. სპორტული კომიტეტები, პროფკავშირთა ნებაყოფლობითი სპორტული საზოგადოებების საკავშირო საბჭო უფრო მეტად უნდა ზრუნავდნენ მასობრივი ფიზკულტურული მუშაობის განვითარებისათვის, ყველა ასაკის ადამიანის მშთ კომპლექსით შეჯიბრებაში და წვრთნაში ჩაბმისათვის.

ჩვენს კვეყანაში ათეულმილიონობით ფიზკულტურისა და სპორტის მოყვარულია. დაე, მრავლდებოდეს საოჯახო სტარტების რიცხვი, დაე, მის ყველა მონაწილეს თან სდევდეს წარმატება!

ბროშურად გამოიცა

პოლიტიზრი ლიტერატურის გამომცემლობამ გამოუშვა ბროშურა „ოქტომბრის დიდი იდეების მემკვიდრეობითი ძალა“. მასში გამოქვეყნებულია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ა. ნ. კოსიგინის მოხსენება საზეიმო სხდომაზე, რომელიც 1978 წლის 4 ნოემბერს გაიმართა კრემლის ყრილობათა სასახლეში დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 61-ე წლისთავის აღსანიშნავად. (საკდესი).

ლ. ი. ბრეჟნევის პასუხი „პრავდის“ კორესპონდენტის კითხვაზე

კითხვა: როგორ აფასებთ უცხოეთის პრესაში გამოქვეყნებულ ცნობებს იმის შესახებ, რომ დასავლეთის სახელმწიფოები, განსაკუთრებით ამერიკის შეერთებული შტატები, ერევიან ირანის ამბებში და შესაძლოა იგი სამხედრო ჩარევადაც კი გადაიზარდოს?

პასუხი: მართლაც, იბეჭდება ასეთი ცნობები, კერძოდ, წერენ, რომ ზოგიერთი სახელმწიფო სამხედრო ჩარევას აპირებს. თანაც არ შეიძლება არ დაგვაფიქროს შემდეგმა ფაქტმა: იმ სახელმწიფოთა ოფიციალური პირნი, რომლებზეც ლაპარაკია, ფაქტიურად არ უგულებელყოფენ ამგვარ ცნობებს. თუკი უარყოფენ კიდეც ირანის საშინაო საქმეებში ჩარევის ცდებს, როგორც ეს ამ დღეებში ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა ქნა, მაშინვე დასძენენ ხოლმე შენიშვნებს, რომლებიც სრულიადაც არ გამორიცხავს შესაბამისი საბაბით ამგვარი ჩარევის შესაძლებლობას.

საბჭოთა კავშირი, რომელსაც ირანთან ტრადიციული კეთილმეზობლური ურთიერთობა აქვს, გადაჭრით აცხადებს: იგი წინააღმდეგია ირანის საშინაო საქმეებში ყოველგვარი ჩარევისა, განურჩევლად იმისა, თუ ვინ ერევა, რა ფორმით და რა საბაბით. ამ ქვეყანაში წმინდა შინაურული ამბები ხდება, და ამასთან დაკავშირებული საკითხები თვით ირანელებმა უნდა გადაწყვიტონ. აქ ყველა სახელმწიფომ უნდა დაიცვას პრინციპები, რომლებიც მოცემულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდებაში, ისევე როგორც მთელ რიგ სხვა ფუძემდებელ საერთაშორისო დოკუმენტებში, პატივი უნდა სცეს ირანის, ირანელი ხალხის სუვერენიტეტსა და დამოუკიდებლობას.

ისიც ცხადი უნდა იყოს, რომ სსრ კავშირი ყოველგვარ, მით უმეტეს სამხედრო ჩარევას ირანის — იმ სახელმწიფოს საქმეებში, უშუალოდ რომ ესაზღვრება საბჭოთა კავშირს, მიიჩნევს თავისი უშიშროების ინტერესების შელახვად.

(„პრავდა“, 19 ნოემბერი).

ხელი მოანერეს საბჭოთა კავშირ-ეთიოპიის ხელშეკრულებას

20 ნოემბერს კრემლის დიდ სასახლეში ხელი მოაწერეს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირისა და სოციალისტური ეთიოპიის მეგობრობისა და თანამშრომლობის ხელშეკრულებას.

ხელშეკრულებას ხელი მოაწერეს:

საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკების კავშირის სახელით — სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ ლ. ი. ბრეჟნევმა;

სოციალისტური ეთიოპიის სახელით — დროებითი სამხედრო ადმინისტრაციული საბჭოს მუდმივი კომიტეტის წევრები ბერხანუ ბაიე, გესესე ბოლდე კიდანი, დროებითი სამხედრო ადმინისტრაციული საბჭოს ცენტრალური კომიტეტის წევრი იეზგალაშეტ გირმა, დროებითი სამხედრო ადმინისტრაციული საბჭოს წევრი მენგისტუ გემეჩუ, სხვა ოფიციალური პირები. (საკდესი).

მოსკოვიდან გაემგზავრა

20 ნოემბერს მოსკოვიდან ტაშკენტს გაემგზავრა სოციალისტური ეთიოპიის დროებითი სამხედრო ადმინისტრაციული საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე პოდპოლკოვნიკი მენგისტუ ჰაილე მარიამი, რომელიც ოფიციალურ მეგობრულ ვიზიტად იყო საბჭოთა კავშირში სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და საბჭოთა მთავრობის მოწვევით.

სოციალისტური ეთიოპიისა და საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო ალმებით მორთულ ვნუკოვოს აეროდრომზე მენგისტუ ჰაილე მარიამს გულთბილად აცილებდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ი. ბრეჟნევი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ა. ნ. კოსიგინი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრი, საბჭოთა კავშირის მარშალი დ. თ. უსტინოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ვ. ვ. კუზნეცოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს კანდიდატი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და საბჭოთა მთავრობის მოწვეული.

ეროვნული ბანჩაიატის (პარლამენტის) თავმჯდომარეს რომ ჰარი შარმას და მასთან ერთად ჩამოსულ დეპუტატებს, გამოთქვა რწმენა, რომ მათი ჩამოსვლა სსრ კავშრში ხელს შეუწყობს საბჭოთა კავშირისა და ნეპალის პარლამენტართა შორის კონტაქტების განვითარებას, ყოველმხრივი ურთიერთობის გაფართოებას.

საუბრის დროს ბ. გ. გილაშვილმა სტუმრებს გააცნო რესპუბლიკის სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოს სტრუქტურა და საქმიანობა, საქართველოს სსრ ეკონომიკა და კულტურა.

რამ ჰარი შარმამ აღნიშნა, რომ საქართველოში ჩამოსვლა ფრიად სასარგებლოდ მიაჩნია, რადგან ახლა წარმოდგება ექნება მისი მრავალფეროვანი ცხოვრების სხვადასხვა მხარეზე.

— ჩვენ უდიდეს ქმაყოფილებას გვანიჭებს იმის შეგნება, — განაცხადა ბანჩაიატის დეპუტატმა დამბარ ნარიიან იადავმა, — რომ ნეპალს საბჭოთა კავშირის იდეტური პოზიცია უკავია მშვიდობის შენარჩუნების საკითხებში.

ილაპარაკა რა თავისი ქვეყნის მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის გარდაქმნის გზებზე, დეპუტატმა იადავმა ხაზგასმით აღნიშნა ქმედითი დახმარება, რომელსაც საბჭოთა კავშირი უწევს ნეპალს. „ჩვენში ამ დახმარებას დიდად აფასებენ. მოხარული ვართ, რომ საბჭოთა კავშირთან, მის ხალხთან ასეთი კარგი ურთიერთობა გვაქვს“, — თქვა მან.

საუბარს დაესწრნენ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი თ. ვ. ლაშქარაშელი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი გ. ს. ეფდოკიმენკო, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი ი. ხ. ციციშვილი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს განყოფილების გამგის მოადგილე ი. ი. კლიმენკო, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საქმეთა მმართველი მ. ა. ჭიჭინაძე, რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საქმეთა მმართველის მოადგილე ჯ. ა. ჭიბაშვილი, საკავშირო საიქციო საზოგადოების „ინტურისტის“ თბილისის განყოფილების მმართველი ზ. პ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ ბ. გ. გილაშვილმა 20 ნოემბერს მიიღო ნეპალის პარლამენტართა დელეგაცია. იგი მიესალმა დელეგაციის მეთაურს — ეროვნული ბანჩაიატის (პარლამენტის) თავმჯდომარეს რომ ჰარი შარმას და მასთან ერთად ჩამოსულ დეპუტატებს, გამოთქვა რწმენა, რომ მათი ჩამოსვლა სსრ კავშრში ხელს შეუწყობს საბჭოთა კავშირისა და ნეპალის პარლამენტართა შორის კონტაქტების განვითარებას, ყოველმხრივი ურთიერთობის გაფართოებას.

სამეურნეო და კულტურულ მშენებლობაში ორი რაიონის მშრომელთა მიღწევების შესახებ ილაპარაკეს პარტიის მაბარაძის რაიონის პირველმა მდივანმა დ. დვალიშვილმა და გენინრესის რაიკომის პირველმა მდივანმა ი. იუდინმა.

ორი შეჯიბრებული რაიონის მეგობრობისა და ძმური ურთიერთდახმარების შესანიშნავი ფაქტები დასახელეს სოფელ შრომის ს. ორკონიკაძის სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ, სოციალისტური შრომის გმირმა მ. ორაგველიძემ, სოფელ ნატნების ვ. ი. ლენინის სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ, სოციალისტური შრომის გმირმა გ. წითლიძემ, მე-18 არმიის სარდლის ვაჟმა პოლკოვნიკმა ო. ლესელიძემ და სხვებმა.

ინტერნაციონალური მეგობრობის საღამოს მონაწილეებმა უდიდესი აღფაფრთოვანებით გაუგზავნეს მისასალმებელი წერილი სკკპ ცენტრალურ კომიტეტს, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანს, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარეს ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევს.

მისასალმებელი წერილები გაუგზავნეს აგრეთვე უკრაინის კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტსა და საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტს.

21 ნოემბერს უკრაინის წარმოგზავნილნი თბილისს გაემგზავრნენ. (საქინფორმი).

სურათზე: ხელშეკრულების ხელმოწერის დროს.

საკდეს-საქინფორმის ტელეფოტო.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲓᲐᲜ ᲒᲐᲔᲛᲒᲖᲐᲕᲠᲐ

20 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ მოსკოვიდან ტაშკენტს გაემგზავრა სოციალისტური ეთიოპიის დროებითი სამხედრო ადმინისტრაციული საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე პოდპოლკოვნიკი მენგისტუ ჰაილე მარიამი, რომელიც ოფიციალურ მეგობრულ ვიზიტად იყო საბჭოთა კავშირში სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და საბჭოთა მთავრობის მოწვევით.

სოციალისტური ეთიოპიისა და საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო ალმებით მორთულ ვნუკოვოს აეროდრომზე მენგისტუ ჰაილე მარიამს გულთბილად აცილებდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ი. ბრეჟნევი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ა. ნ. კოსიგინი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრი, საბჭოთა კავშირის მარშალი დ. თ. უსტინოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ვ. ვ. კუზნეცოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს კანდიდატი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ბ. ნ. პონომარიოვი, სხვა ოფიციალური პირები.

საფრენ მოედანზე ჩამოკრებული იყო სამი სახეობის შეიარაღებული ძალების საპატიო ყარაული. ლ. ი. ბრეჟნევმა და მენგისტუ ჰაილე მარიამმა ჩამოუარეს საბჭოთა მეომრების მწყრივს. ესწარეს ოფიციალურ ეთიოპიისა და საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო ჰიმნები.

ტაშკენტში სტუმარს დახვდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი შ. რ. რაშიდოვი, სხვა ოფიციალური პირნი. (საკდესი).

ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲒᲣᲚᲘᲗ ᲛᲘᲕᲔᲡᲐᲚᲛᲔᲑᲘᲗ

ᲞᲠᲔᲡᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲨᲘ

„ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ ᲘᲜᲢᲔᲠᲕᲘᲣ

МУЗЫКАЛЬНОЕ ИСКУССТВО ГРУЗИИ

МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ И СОЮЗ КОМПОЗИТОРОВ ГРУЗИИ

МОСКВА 20-26 XI 78

გუშინ მოსკოვში, კომპოზიტორთა ცენტრალური სახლის დარბაზში გაიმართა საქართველოს მუსიკალური ხელოვნების კვირეულისადმი მიძღვნილი პრესკონფერენცია, რომლის ინიციატორები იყვნენ საქართველოს კომპოზიტორთა კავშირი და რესპუბლიკის კულტურის სამინისტრო.

პრესკონფერენცია გახსნა საქართველოს სსრ კულტურის მინისტრმა ო. თაქთაქიშვილმა.

თავის გამოსვლაში მან აღნიშნა, რომ ეს სპასუხო ვიზიტია მას შემდეგ, რაც საქართველოში დიდი წარმატებით ჩატარდა რუსული საბჭოთა მუსიკის დღეები. მან განსაკუთრებით გაუსვა ხაზი რუსული და ქართული მუსიკალური კულტურების ტრადიციულ მეგობრობას, რომელიც დიდი ხანია გრძელდება.

გამოვიდა საქართველოს კომპოზიტორთა კავშირის გამგეობის პირველი მდივანი გ. ორჯონიკიძე, რომელმაც თქვა: ქართული მუსიკის კვირეულის მიზანია მოსკოველ მსმენელს გააცნოს ქართველ კომპოზიტორთა ყველა თაობის შემოქმედება; ასე ფართოდ ქართული მუსიკა დედაქალაქშიც არ ყოფილა წარმოდგენილი ქართული ლიტერატურისა და ხელოვნების დეკადის შემდეგ, რომელსაც უკვე 20 წელი გავაშორებს.

პრესკონფერენციას დაესწრნენ მოსკოვის მუსიკალური საზოგადოებრიობის წარმომადგენლები, რადიოს, ტელევიზიისა და პრესის მუშაკები.

ჩვენ ინტერვიუ ვთხოვეთ რუსეთის სფსრ სახალხო არტისტს კომპოზიტორ ს. ტულიკოვს:

— კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება, მეგობრებო! ერთი კვირის განმავლობაში ქართული მუსიკალური ხელოვნების ოსტატები თავის ხელოვნებას უჩვენებენ მოსკოველებს, რომლებსაც, მჯერა, დიდი წარმატება ექნება. ჩვენ განსაკუთრებული მოლოდინებით ველით ქართული ფოლკლორული მუსიკის კონცერტს, კარგად გვახსოვს ის შეფასება და აღტაცება, რომელიც გამოთქვა ჩვენმა სახელოვანმა თანამემამულემ ი. სტრავინსკიმ: ქართული პოლიფონიური მუსიკა საბჭოთა ხალხების მუსიკალური ხელოვნების ოქროს ფონდის შენაძენია.

აი რა გვითხრა მოსკოვის ჩაიკოვსკის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის დიდ დარბაზში გაიმართება ქართული სიმფონიური მუსიკის კონცერტი. 25 ნოემბერს გნესინების სახელმწიფო მუსიკალურ პედაგოგიურ ინსტიტუტში გაიმართება საქართველოს ახალგაზრდა კომპოზიტორთა კონცერტი.

გარდა ამისა კონსერვატორიის დიდ დარბაზში 23 ნოემბერს დანიშნულია ქართული სიმფონიური მუსიკის დამატებითი კონცერტი. პირველ განყოფილებაში შესრულდება ა. შავერზაშვილის, შ. შველიძის, თ. მაღლოხაშვილის ნაწარმოებები, ხოლო მეორე განყოფილებაში — ო. თაქთაქიშვილის და ა. მაჭავარიანისა.

კონცერტში მონაწილეობას მიიღებს ხარკოვის სიმფონიური ორკესტრი საკავშირო კონკურსის ლაურეატის ვ. ყორდანის დირიჟორობით.

ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲛᲐᲭᲐᲕᲐᲠᲘᲐᲜᲘ,

„კომუნისტის“ სპეც. კორ.

Კ. ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ.

ᲜᲔᲞᲐᲚᲔᲚᲘ ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲐᲠᲔᲑᲘ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ

20 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ ტაშკენტიდან თბილისს ჩამოვიდა ნეპალის პარლამენტის დელეგაცია, რომელიც სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მოწვევით არის ჩვენს ქვეყანაში. დელეგაციას მეთაურობს ეროვნული ბანჩაიატის (პარლამენტის) თავმჯდომარე რომ ჰარი შარმა.

მოგზაურობის დროს დელეგაციას ახლავს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი გ. ს. ეფდოკიმენკო.

აეროპორტში სტუმრებს დახვდნენ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი თ. ვ. ლაშქარაშვილი, რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი ი. ხ. ციციშვილი, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საქმეთა მმართველი მ. ა. ჭიჭინაძე, რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საქმეთა მმართველის მოადგილე ჯ. ა. ჭიბაშვილი, საკავშირო საიქციო საზოგადოების „ინტურისტის“ თბილისის განყოფილების მმართველი ზ. პ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ ბ. გ. გილაშვილმა 20 ნოემბერს მიიღო ნეპალის პარლამენტართა დელეგაცია. იგი მიესალმა დელეგაციის მეთაურს — ეროვნული ბანჩაიატის (პარლამენტის) თავმჯდომარეს რომ ჰარი შარმას და მასთან ერთად ჩამოსულ დეპუტატებს, გამოთქვა რწმენა, რომ მათი ჩამოსვლა სსრ კავშრში ხელს შეუწყობს საბჭოთა კავშირისა და ნეპალის პარლამენტართა შორის კონტაქტების განვითარებას, ყოველმხრივი ურთიერთობის გაფართოებას.

საუბრის დროს ბ. გ. გილაშვილმა სტუმრებს გააცნო რესპუბ-

ᲐᲘ ᲠᲐᲡ ᲜᲐᲮᲐᲕᲗ, ᲠᲐᲡ ᲛᲝᲘᲡᲛᲔᲜᲔᲗ

გუშინ მოსკოვში დაიწყო საქართველოს მუსიკალური ხელოვნების კვირეული. პროგრამა მეტად ტევადი და საინტერესოა. **გუშინ, დღეს და 22 ნოემბერს** მოსკოვის ოპერეტის თეატრი ეთმობა რ. გაბიჩვაძის ბალეტ „მედეას“, **21 ნოემბერს** ჩაიკოვსკის სახელობის მოსკოვის სახელმწიფო კონსერვატორიის დიდ დარბაზში გაიმართება ქართული საგუნდო მუსიკის კონცერტი, **22 ნოემბერს** ჩაიკოვსკის სახელობის საკონცერტო დარბაზში ქართული ფოლკლორული მუსიკის კონცერტს მოუსმენენ მოსკოველები. **23 ნოემბერს** კი კომპოზიტორთა ცენტრალურ სახლში დანიშნულია ქართული კამერული მუსიკის კონცერტი.

ამავე დღეს მოსკოვის ესტრადის თეატრის სცენაზე თავის ხელოვნებას უჩვენებენ ქართული საესტრადო მუსიკის ოსტატები. **24 ნოემბერს** მოსკოვის ჩაიკოვსკის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის დიდ დარბაზში გაიმართება ქართული სიმფონიური მუსიკის კონცერტი. **25 ნოემბერს** გნესინების სახელმწიფო მუსიკალურ პედაგოგიურ ინსტიტუტში გაიმართება საქართველოს ახალგაზრდა კომპოზიტორთა კონცერტი.

ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲛᲐᲭᲐᲕᲐᲠᲘᲐᲜᲘ,

„კომუნისტის“ სპეც. კორ.

Კ. ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ.

მშენებლობაზე — შეუნელებელი ყურადღება!

მკვიდრად, ხარისხიანად!

რესპუბლიკის მშენებელთა ცხოვრებაში ამ ბოლო დროს მეტად მნიშვნელოვანი მოვლენები ხდება. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის იულისის პლენუმმა სასოფლო მშენებლობის საკითხები, უშუალოდ სოფლის მეურნეობის განვითარების საკითხებთან ერთად განიხილა და მას ამხანაგ ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევმა თავის მოხსენებაში სპეციალური თავიც კი მიუძღვნა. ამაევე თვალსაზრისით განიხილა აგრეთვე სასოფლო მშენებლობის საკითხები საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის იულისის პლენუმმაც. ხოლო პლენუმი, რომელიც დღეს იწყება მუშაობას, სპეციალურად ეძღვნება რესპუბლიკაში კაპიტალური მშენებლობის საკითხებს.

ყოველივე ეს თავისთავად მეტყველებს ერთი მხრივ იმ დიდ მნიშვნელობაზე, რაც კაპიტალურ მშენებლობას ენიჭება სახალხო მეურნეობის განვითარების საქმეში და, მეორე მხრივ, იმ დიდ ყურადღებაზე, ზრუნვასა და დაფასებაზე, რასაც სკკპ ცენტრალური კომიტეტი და საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი იჩენენ ამ დარგისადმი.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი და რესპუბლიკის მთავრობა გაერთიანებულ სხდომებზე სისტემატურად განიხილავენ მშენებლობის აქტუალურ საკითხებს და მათ გადასაწყვეტად სახიერ კონკრეტულ ღონისძიებებს. დიდ დახმარებას გვიწევენ მშენებლობის საკითხების ოპერატიული გადაწყვეტის კომისიები, რესპუბლიკური, საოლქო, საქალაქო და რაიონული შტაბები. მშენებლობისადმი ხელმძღვანელობა ადგილებზე პირადად საქალაქო და რაიონული კომიტეტების პირველ მდივნებს აქვთ დავალებული. ერთი სიტყვით, მშენებლობისადმი ხელმძღვანელობა რესპუბლიკაში უპირველეს საქმედ არის გამოცხადებული.

უნდა აღინიშნოს, რომ სასოფლო მშენებლობა, როგორც სახალხო მეურნეობის ახალი დარგი, რესპუბლიკაში სტაბილურად, მზარდი ტემპით გითარდება.

1971 წლთან შედარებით 1977 წელს სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა მოცულობის ზრდის ტემპი თუკი საერთოდ რესპუბლიკაში შეადგენდა 127 პროცენტს და საკავშირო სასოფლო მშენებლობის სისტემაში 129 პროცენტს, საქართველოს სასოფლო მშენებლობის სამინისტროში ამ მაჩვენებელმა 220 პროცენტს მიაღწია. თუკი საკავშირო სასოფლო მშენებლობის სამინისტროს სისტემა 1978 წელს 1987 წელთან შედარებით გაიზარდა 2,4-ჯერ, ჩვენი რესპუბლიკის სასოფლო მშენებლობის სისტემა გაიზარდა თითქმის ოთხჯერ, რითაც ერთ-ერთ უკანასკნელი ადგილიდან, რაც ჩვენ საკავშირო მასშტაბით გვიკავია, კარგა ხანია მე-6 ადგილი დაიმკვიდრეთ.

შესაბამისი ტემპით იზრდება შრომის ნაყოფიერება როგორც მშენებლობაში, ისე მრეწველობაში.

სამინისტროს სისტემაში, რაოდენობრივ მაჩვენებლებთან ერთად გაუმჯობესდა ხარისხობრივი მაჩვენებლებიც. გაიზარდა მშენებლობაში მეცნიერულ-ტექნიკური მიღწევების დონე, ფართო მასშტაბით ინერგება მსუბუქი, ეფექტიანი მასალები და კონსტრუქციები, გაუმჯობესდა შრომის ორგანიზაცია. საწარმოო-საფინანსო დისციპლინა, ტექნიკური აღჭურვილობა და მისი გამოყენება.

ამჟამად რესპუბლიკის სასოფლო მშენებლობის სისტემაში თავმოყრილია 250-მდე სამშენებლო-სამონტაჟო ორგანიზაცია და საწარმო, რომლებშიც ათასობით მუშამოსამსახურეა დასაქმებული. მიმდინარე წელს ჩვენ ასრულებთ ოთხნახევრით 190 მილიონი მანეთის სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოებს, ხოლო მთლიანად მეათე ხუთწლედში შესრულებული იქნება თითქმის მილიარდი მანეთის სამუშაოები.

რესპუბლიკის სასოფლო მშენებლებმა წარმატებით მიაღწიეს მიათე ხუთწლეულის პირველი ნახევრის მიზნებს, ორწელიწადნახევრის განმავლობაში გეგმის გადამეტებით შესრულებულია 2,6 მილიონი მანეთის სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები.

წარმატებით მიმდინარეობს მეათე ხუთწლედის მესამე წლის გეგმისა და ვალდებულებათა შესრულება. 1978 წლის 10 თვის საიჯარო სამუშაოების გეგმა შესრულებულია, მიღწეულია ზრდის ტემპი — 16 პროცენტი. ასევე წარმატებით სრულდება სასაქონლო პროდუქციის გამოშვების გეგმა. შესრულება შეადგენს 105 პროცენტს, ხოლო ზრდის ტემპი 13 პროცენტს.

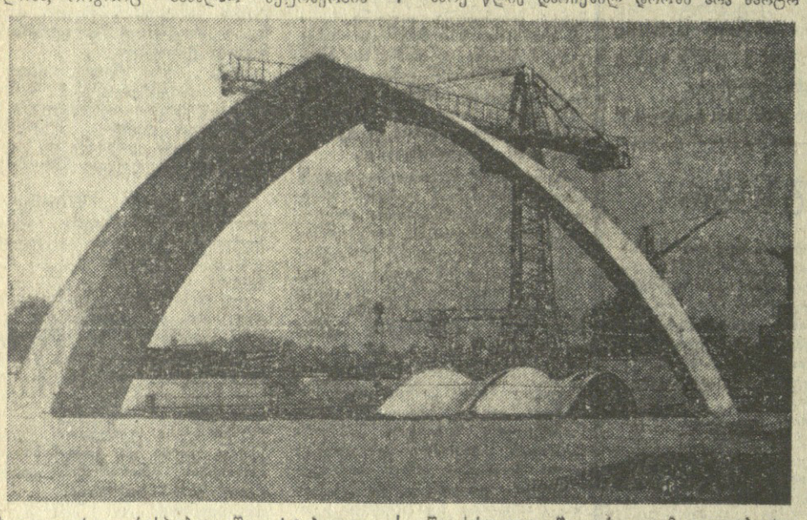

10 თვის მანძილზე საექსპლოატაციოდ გადაეცა სახალხო მეურნეობისათვის ისეთი მნიშვნელოვანი ობიექტები, როგორიც არის მსხვილფეხა რქიანი პირუტყვის კომპლექსები და სადგომები 12 ათასი სულისათვის, საღორეები 11 ათასა სულისათვის, მეფრინველეობის სადგომები 5 ათასი სულისათვის, მეფრინველეობის ობიექტები 365 ათასი ფრთისათვის, 5,3 ათას ტონაჟეგადობის მინერალური სასუქების საწყობები, 5,4 ათასი ტონა ტევადობის ხორბლის საცავები, 7,2 ათასი ტონა სამყაურის ჩაის თაბრიკები, 7 ათასი ტონა მწარმოებლობის ღვინის ქარხანა და სხვა საწარმოო დანიშნულების ობიექტები.

მიუხედავად ამისა წლის დარჩენილ პერიოდში ჩასაბარებელია სამძლავრეები თბილისის ოდენაკი, რამდენიც ჩაბარდა 10 თვეში, მათ შორის ისეთი ობიექტები, როგორიც არის წისქვილი და ელევატორი კიკეთში, მეფრინველეობის და მესაქონლეობის კომპლექსები თეთრწყაროში, აბაშაში, წიფელწყაროში, სამტრედიაში, ობაბაში, ზნაურაში და სხვა.

ამ დღეებში კიდევ ერთხელ შემოვიარეთ განსაკუთრებული მნიშვნელობის ობიექტები და დავრწმუნდით, რომ ყველანაირ სახარბიელო მდგომარეობა როდია. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს მიერ დამტკიცებულმა შტაბებმა შემაკავეთ ორგანიზაციებთან და ჩვენთან ერთად კიდევ უფრო გააძლიერონ მუშაობა, წინააღმდეგ შემთხვევაში აშკარად საფრთხის წინაშეა ზოგიერთი ობიექტის წლის ბოლომდე საექსპლოატაციოდ გადაცემა.

მართალია, წარმატებით შესრულდა სასაკლაო მშენებლობის გეგმა, მაგრამ ჩამორჩენა გვაქვს საბინაო დს სამაგიერო ბაღების მშენებლობაში, ჩამორიგებდა ლონისძიებანი არსებულ ჩამორჩენის აღმოფხვრაზე.

ჩვენ ყველა პირობა გვაქვს, რომ მიმდინარე წლის დარჩენილ დროში არა მარტო

შევასრულოთ წლიური გეგმა-ვალდებულება, არამედ მნიშვნელოვანწილად გადავაჭარბოთ როგორც სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების, ისე სამრეწველო პროდუქციის გამოშვების გეგმები.

მაგრამ ამასთანავე გვესმის, რომ ამოცანები ჩვენ წინაშე მომავალში უფრო იზრდება და რთულდება, სწორედ ამაზე გააბჭელეს ჩვენი ყურადღება საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის 1977 წლის დეკემბრის და მიმდინარე წლის იულისის პლენუმებზე.

ნაკლოვანებები, რასაკვირველია, ჯერ კიდევ ბევრი გვაქვს, გეგმა არ სრულდება ყველა შემკვეთისა და ობიექტის მიხედვით, ღიღია დაუმთავრებელი წარმოების მოცულობა. ჭიანურდება ზოგიერთი ობიექტების მშენებლობის ვადები, ეხლედან უხარისხობის, წარმატებების და გადახარჯვების, ფაქტებს. დაბალია ეკონომიკურ-ფინანსური მუშაობის დონე და სხვა.

ჩვენს მუშაობაში არსებული ნაკლოვანებების ერთ-ერთი მთავარი მიზეზია ისიც, რომ ჩვენ ჯერ კიდევ ბოლომდე ვერ ავიღეთ ნამდვილ არსებულ რეზერვებსა და შესაძლებლობებს. ჯერ იქნა და ჯერ მიეფარეთ ნაკისრი ვალდებულების შესრულების იმ ნაწილში, რომ ეიმუშაოთ ოჩამორჩენლებად, რომელთა რაოდენობა არცთუ ისე მცირეა. განვლილ 10 თვეში გეგმის შესრულებას მათ დაეკლეს 8 მილიონამდე მანეთი. ჯერ კიდევ ღიდია სამუშაო ფრონტის მოცულობები და ფინანსურგები, ნაკლებად ინერგება შრომის მოწინავე მეთოდები, დაბალია წარმოების კულტურა,

მაშინ, როდესაც ლაბორატორიული რესურსების ნაკლებობაზე, ჩვენ ამავე დროს უყურადღოდ ვხარჯავთ ამ რესურსებს, არ ეიწესებთ ჯეროვან კონტროლს მათი ხარჯვის ნორმების დაცვისადმი.

სამინისტრომ დაამუშავა თავისი ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ძირითადი მიმართულებანი მიმდინარე და მომავალი ხუთწლედისათვის.

პირველ საკითხად მიგიჩნია მშენებლობის წარმოების აფექტიანობა და მისი ხარისხის შემდგომი გაუმჯობესება, მშენებლობაში ტექნიკური პროგრესის ფართოდ დანერგვა.

ეს საკითხები ამ რამდენიმე ხნის წინ განხილულ იქნა რესპუბლიკის სასოფლო მშენებლობის სამინისტროს სპეციალურ თათბირ-სემინარზე.

ამ თათბირ-სემინარზე განხილული იყო საწარმოო დანიშნულების ობიექტებისათვის მსუბუქი, ეფექტიანი კონსტრუქციებისა და მასალების გამოყენების საკითხი.

საქმე ის არის, რომ თანახმად არსებული ტიპური პროექტებისა, ამჟამად მათი მშენებლობა მიმდინარეობს მძიმე წონის რკინა-ბეტონის კონსტრუქციების გამოყენებით, რაც აძვირებს მშენებლობას და ფუჭვევს დიდი რაოდენობის მუშახელის, მასალებისა და სატრანსპორტო რესურსების ხარჯვას.

თუ აქამდე მშენებლობის პროგრესის საზომად მილიონი მანეთის ღირებულების სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოზე დიდძალი რკინა-ბეტონის კონსტრუქციების გამოყენება იყო მიჩნეული, ახლა უკვე ეს მონაცემები არ ჩაითვლება პროგრესულად მაჩვენებლად, რადგან მშენებლობის პროგრესულობა ოპერაციულად დამოკიდებულია შენობის წონის შემცირებაზე, რასაც მსუბუქი პროგრესული კონსტრუქციების დანერგვის გზით ეხება მიგიაღწიოთ.

სსრ კავშირის სახმშენის რჩევით თბილისში რკინა-ბეტონის პოლიგონზე ავითვისეთ და იქვე ავაშენეთ საწარმოო დანიშნულების ექსპერიმენტული შენობის ფრაგმენტი, რომლის საგანე 18 და სიმაღლე 9 მეტრია. შენობა აგებულია რკინა-ბეტონის ორმაგი სიმრუდის თაღოვანი ანაკრები გარსით, რომლის სისქე მხოლოდ 4-5 სანტიმეტრია. ასეთი ნაკეთობით შენობის აგებისას სრულიად გამორიცხულია. კედლის წყობა, კოლონებისა და სხვა მზიდავი კონსტრუქციების გამოყენება. ამასთან ნაგებობა მსუბუქდება ორჯერ, ლითონის ხარჯი ხუთჯერ მცირდება, შრომითი დანახარჯები კი ორჯერ.

თათბირ-სემინარმა ამგვარი ნაკეთობის გამოყენება რეკომენდებულად მიიჩნია და გამოთქვა აზრი, რომ მომავალში მასობრივად დანერგოს. ამისათვის კი საჭიროა, რომ საპროექტო ორგანიზაციებმა სასწრაფოდ დაამუშაონ სხვადასხვა საწარმოო დანიშნულების ობიექტების პროექტები, უპირველესად მინერალური სასუქების საწყობების, ბანქანა-ინარიების, ბილბოსტნეულის და ბოლის შესანახი ფარფლების ასაშენებლად.

მეორე საკითხად — კაპიტალური მშენებლობის შემდგომი გაუმჯობესების გზებზე მიგვიჩნია სპეციალიზაციისა და კონცენტრაციის თაობაზე პარტიის XXV ყრილობის, პარტიისა და მთავრობის შემდგომ გაიაზრებულებათა დროული და სწორი განხორციელება. ჩვენ ამ დარგში მნიშვნელოვანი ღონისძიებანი განვახორციელეთ. კერძოდ, სახელმწიფო და საკავშირეთათვის საკავშირო ორგანიზაციების ძალებს გაერთიანებამ საშუალება მოგვცა სასოფლო მშენებლობაში გაგვეტარებინა ერთიანი ტექნიკური პოლიტიკა.

ცენტრალიზაციისა და კონცენტრაციის შემდგომი სრულყოფის გზაზე მნიშვნელოვან ნაბიჯად მიგვიჩნია სამეურნეობათშორისო სამშენებლო ორგანიზაციების შექმნა, რაზეც ჩვენ ახლა ვმუშაობთ.

სპეციალიზაცია ეწევა ორეფექტიანი თვით სამინისტროს სისტემაში, სპეციალურ სამონტაჟო სამუშაოებს თავი მოვიყარეთ ამისათვის შექმნილ ორ ტრესტში. ხოლო სასოფლო მეურნეობათა მშენებლობას — სპეციალიზებულ ტრესტში. ვაბორციელებ და ეს ცენტრალური კომიტეტის იულისის პლენუმის გადაწყვეტილებებს, ჩვენ ორ-შემქმნილია საგზაო მშენებლობის ტრესტი, სადაც თავს მოიყრის რესპუბლიკის სასოფლო გზების მშენებლობის მოცილ მოცულობა, რაც, როგორც გამოირკვა, არც ისე მცირეა.

თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ამჟამად რესპუბლიკაში სოფლად შექმნილია მშენებლობის ერთიანი მწყობრი სისტემა. ასეთ ვითარებაში სრულიად ზედმეტად მიგვიჩნია შექმნას კიდევ რაღაც ახალი ორგანიზაციები სასოფლო მშენებლობის ხაზით, მით უმეტეს, რომ ზემდგომი ორგანოების ოპერენლებები მოითხოვს სამშენებლო-სამონტაჟო ორგანიზაციების შემდგომ სპეციალიზაციასა და კონცენტრაციას.

უკვე გამოიკვეთა მიმდინარე ხუთწლედის პირველი სამი წლის შედეგები. დარბით მოგეხსენებოთ ენება ჩათვალოს, რომ სასოფლო მშენებლობის სამინისტროს საიჯარო სამუშაოების სამი წლის გეგმების ჯამი გაკეთებით მეტია, ვიდრე ხუთწლიანი გეგმა ითვალისწინებს. მოსალოდნელია ბუთწლიანი გეგმის შესრულება 101,5 პროცენტით და წლიური გეგმების ჯამი კი — 100,7 პროცენტი, ასევე მეტეწილობაში სასაკონლო პროდუქციის ჯამობრივის ხუთწლიანი გეგმა შესრულდება 112 პროცენტით და წლიური გეგმის ჯამი 106 პროცენტით. მეცხრე ხუთწლედის სამ წელთან შედარებით მშენებლობაში მიღწეული იქნება ზრდის ტემპი 193 პროცენტი და მრეწველობაში — 268 პროცენტი.

1979 წლის საიჯარო სამუშაოების გეგმა უკვე ცნობილია, იგი ორას ხუთ მილიონზე მეტს შეადგენს, რაც ნიშნავს, რომ ზრდის ტემპი ხუთწლიან გეგმასთან შედარებით შეადგენს 10 პროცენტს და მიმდინარე წლის ფაქტიურთან შედარებით 8 პროცენტს.

ძალისა და ენერგიის არ დაეზოგავთ ჩვენი მაღლიანი სოფლების აშენებისა და ლამაზებისათვის ბიერ დამზადებული ექსპერიმენტული ორმაგი ხიმრუდის თაღოვანი ანაკრები გარსი.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირისა და სოციალისტური ეთიოპიის მეგობრობისა და თანამშრომლობის ხელშეკრულება

პრეამბულა

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირმა და სოციალისტურმა ეთიოპიამ, რომლებსაც მიაჩნიათ, რომ მათ შორის დამყარებული მეგობრობისა და ყოველმხრივი თანამშრომლობის ურთიერთობის შემდგომი განვითარება და განმტკიცება შეესაბამება ორი ქვეყნის ხალხთა ძირეულ ეროვნულ ინტერესებს და მთელ მსოფლიოში მშვიდობისა და უშიშროების დამკვიდრების საქმეს,

სურთ თავიანთი შესაბამისი წვლილი შეიტანონ სახელმწიფოთა მშვიდობიანი ურთიერთობისა და ნაყოფიერი საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარებაში,

მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი განავითარონ საბჭოთა და ეთიოპი ხალხების სოციალისტური და ეკონომიკური მიდწევები,

ფართს ასხამთ იმპერიალიზმისა და ექსპანსიონიზმის, აგრეთვე კოლონიალიზმის, რასიზმის, აპარტეიდის ყველა ფორმისა და გამოვლინების წინააღმდეგ თანამიმდევრული ბრძოლის იდეალები და ხელმძღვანელობენ მისწრაფებით მხარი დაუჭირონ თავიანთი თავისუფლებისათვის, დამოუკიდებლობისა და სოციალური პროგრესისათვის მებრძოლ ხალხებს,

ადასტურებენ, რომ ერთგულნი არიან გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების მიზნების და პრინციპებისა, მათ შორის, ერთმანეთის სუვერენიტეტის, ტერიტორიული მთლიანობისა და საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის პრინციპებისა,

ითვალისწინებენ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის და სოციალისტური ეთიოპიის მეგობრული ურთიერთობის ღა თანამშრომლობის საფუძვლების 1977 წლის 6 მაისის დეკლარაციას და ამოძრავებთ მისწრაფება კიდევ უფრო მეტად განამტკიცონ ორ სახელმწიფოსა და ხალხს შორის მეგობრობისა და ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობის ეს ურთიერთობა,

დათქვეს შემდეგი:

მუხლი 1

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები განავითარებენ და გააღრმავებენ ორმხრივი მეგობრობისა და ყოველმხრივი თანამშრომლობის ურთიერთობას პოლიტიკურ, ეკონომიურ, სოციალურ-კულტურულ, კულტურულ და სხვა დარგებში თანასწორუფლებიანობის, საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის, სუვერენიტეტის, ტერიტორიული მთლიანობის, საზღვრების ურღვევობის პატივისცემის საფუძველზე.

მუხლი 2

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები აცხადებენ, რომ ისინი მჭიდროდ და ყოველმხრივ ითანამშრომლებენ, რათა უზრუნველყონ პირობები თავიანთი ხალხთა სოციალურ-ეკონომიკური მონაპოვრების შენარჩუნებისა და შემდგომი განვითარებისათვის. მთელ მათს მუნებრივ რესურსებზე თავისუფალი მათგანის სუვერენიტეტის პატივისცემისათვის.

მუხლი 3

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირი პატივს სცემს სოციალისტური ეთიოპიის პოლიტიკას, რომლის საფუძველია აფრიკის ქვეყნების ერთობის ორგანიზაციის წესდებისა და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარების და მშვიდობიანი თანაარსებობის დიდმნიშვნელოვანი ფაქტორის — პეიუმსრობლობის მოძრაობის მიზნები და პრინციპები.

სოციალისტური ეთიოპია პატივს სცემს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მშვიდობისმოყვარე საგარეო პოლიტიკას, რომლის მიზანია განამტკიცოს მეგობრობა და თანამშრომლობა ყველა ქვეყანასთან და ხალხთან.

მუხლი 4

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები კვლავაც ყველაფერს იღონებენ, რათა დაიცვან საერთაშორისო მშვიდობა და ხალხთა უშიშროება, გააღრმაონ საერთაშორისო დაძაბულობის შენელების პროცესი, გააკრცელონ იგი მსოფლიოს ყველა რაიონზე. ბორცი შეასხან მას სახელმწიფოთა ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობის კონკრეტული ფორმებით, ხელი შეუწყონ საერთაშორისო სადავო საკითხების მოწესრიგებას მშვიდობიანი საშუალებებით სახელმწიფოთა ამ ინონერი უფლებების უფნებლად, რომ ღაიცვან თავი აგრესიის წინააღმდეგ ინდივიდუალურ ან კოლექტიურ საფუძველზე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების შესაბამისად. ისინი აქტიურად შეუწყობენ ხელს საყოველთაო და სრულ განიარაღებას, მათ შორის, ბირთვულ განიარაღებას ეფექტიანი საერთაშორისო კონტროლით.

მუხლი 5

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები კვლავაც აქტიურად იღვაწებენ, რათა საბოლოოდ მოისპოს კოლონიალიზმი და ნეოკოლონიალიზმი, რასიზმი და აპარტეიდი, მოლიანად განხორციელდეს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის დეკლარაცია კოლონიური ქვეყნებისა და ხალხებისათვის დამოუკიდებლობის მინიჭების შესახებ.

მუხლი 6

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები მოეთათბირებიან ხოლმე ერთმანეთს დიდმნიშვნელოვან საერთაშორისო საკითხებზე, რომლებიც უშუალოდ შეეხება ორივე ქვეყნის ინტერესებს.

მუხლი 7

ისეთი სიტუაციის შექმნის წარმოშობის შემთხვევაში, რომელიც საფრთხეს შეუქმნის მშვიდობას ან დაარღვევს საერთაშორისო მშვიდობას, მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები ეცდებიან დაუყოვნებლივ დაამყარონ ერთმანეთთან კონტაქტი წამოჭრილი საფრთხის აღმოფხვრის ან მშვიდობის აღდგენის ინტერესებისათვის თავიანთი პოზიციების კოორდინაციის მიზნით.

მუხლი 8

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები, რომლებიც დიდ მნიშვნელობას ანიჭებენ ერთმანეთთან ეკონომიკურ, სავაჭრო და მიცნიერულ თანამშრომლობას, გააფართოებენ და გააღრმავებენ თანამშრომლობას გამოცდილების გაზიარებას ამ დარგებში. მხარეები გააფართოებენ ერთმანეთთან ყოველმხრივ თანამშრომლობას თანასწორუფლებიანობის, ნაცვალგებისა და უპირატესი ხელშეწყობის პრინციპების საფუძველზე.

მუხლი 9

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები ხელს შეუწყობენ ორმხრივი ურთიერთობისა და თანამშრომლობის განვითარებას მეცნიერების, კულტურის, ხელოვნების, ლიტერატურის, განათლების, ჯანმრთელობის დაცვის, ბეჭდვითი სიტყვის, რადიოს, კინოს, ტელევიზიის, ტურიზმის, სპორტისა და სხვა დარგებში იმ მიზნით, რომ ფართო ღრმად გაეცნონ ორი ქვეყნის ხალხთა ცხოვრებას, შრომას, გამოცდილებას და მიღწევებს.

მუხლი 10

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეების თავდაცვისუნარიანობის უზრუნველყოფის ინტერესებისათვის ისინი განაგრძობენ თანამშრომლობას სამხედრო დარგში.

მუხლი 11

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეებიდან თითოეული აცხადებს, რომ იგი არ შეეკვრება ბლოკში და არ მიიღებს მონაწილეობას სახელმწიფოთა რაიმე დაჯგუფებაში, აგრეთვე მოქმედებებსა თუ ღონისძიებებში, რომლებიც მიმართული იქნება მეორე მაღალი ხელშემკვრელი მხარის წინააღმდეგ.

მუხლი 12

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები აცხადებენ, რომ ამ ხელშეკრულების დებულებები არ ეწინააღმდეგება მოქმედი საერთაშორისო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებულ მოვალეობებს, და ვალდებულებას კისრულობენ არ დადონ ამ ხელშეკრულებასთან შეუთავსებელი რაიმე საერთაშორისო შეთანხმებანი.

მუხლი 13

ნებისმიერი საკითხი, რომლებიც შეიძლება წამოეჭრათ მაღალ ხელშემკვრელ მხარეებს ამ ხელშეკრულების რომელიმე დებულების განმარტების ან გამოყენების თაობაზე, გადაწყდება ორმხრივი წესით მეგობრობის, ურთიერთპატივისცემის და ურთიერთდახმარების სულისკვეთებით.

მუხლი 14

ეს ხელშეკრულება იმოქმედებს ოცი წლის მანძილზე დღიდან მისი ძალაში შესვლისა.

თუ მაღალ ხელშემკვრელ მხარეთაგან აღნიშნული ვადის გასვლამდე ერთი წლის მანძილზე არც ერთი არ განაცხადებს ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის სურვილს, ხელშეკრულება ძალაში დარჩება მომდევნო ხუთი წლისათვის, და ასე — მანამ, სანამ მაღალ ხელშემკვრელ მხარეთაგან ერთ-ერთი მიმდინარე ხუთწლეულის გასვლამდე ერთი წლით ადრე წერილობით არ შეატყობინებს მეორე მხარეს, რომ განაზრახული აქვს შეწყვიტოს ხელშეკრულების მოქმედება.

მუხლი 15

ეს ხელშეკრულება სარატიფიკაციას ექვემდებარება და ძალაში შევა სარატიფიკაციო სიგელების გაცვლის დღეს, რაც ადის-აბებაში მოხდება შესაძლოდ მოკლე ვადაში.

ეს ხელშეკრულება შედგენილია ორ ცალად, თითოეული რუსულ, ამჰარულ და ინგლისურ ენებზე, ამასთან ყველა ტექსტს თანაბარი ძალა აქვს.

ხელმოწერილია ქ. მოსკოვში 1978 წლის 20 ნოემბერს.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის სახელით
ლ. ბრეჟნევი

სოციალისტური ეთიოპიის სახელით
მენგისტუ ჰაილე მარიამი

საერთაშორისო ცხოვრება

მუდმივ ფხიზელ მზერას ევროპისათვის

პარიზი, 20 ნოემბერი. (საკუთარი). ჩვენი მიზანია მშვიდობიანი ევროპის მშენებლობა, გააღრმავოთ საფრანგეთის „ნორმანდია-ნიმანის“ კომუნისტური პარტიის გენერალურმა მდივანმა ჟ. მარშემ, რომელიც გამოვიდა სენოს და მარნის დეპარტამენტის მშრომელთა მიტინგზე. მან აღნიშნა, რომ საფრანგეთის „კომუნისტებს მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი იბრძოლონ განიარაღებისათვის.

საფრანგეთის კომპარტიის გენერალურმა მდივანმა მკაცრად გააკრიტიკა დასავლეთ ევროპის ქვეყნებში მონოპოლიების ბატონობის გაძლიერების ცდები, მათი განუწყვეტელი შეტევა მშრომელთა უფლებებზე.

დღეს ჩვენ ვცხოვრობთ ევროპაში, თქვა მან შემდეგ, სადაც გრძელდება გამალებული შეიარაღება, რომელსაც ტონს აძლევენ ამერიკის შეერთებული შტატები და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა, რითაც ზიანს აყენებენ ბევრ ქვეყანას, მათ შორის საფრანგეთს.

ფრანგი კომუნისტები, ხაზი გაუსვა საფრანგეთის კომპარტიის გენერალურმა მდივანმა, გადაჭრით უარყოფენ ატლანტის ინტეგრაციისა და „საერთო ბაზრის“ ფარგლებში ინტეგრაციის გეგმებს. უკვე ახლა საფრანგეთს მოელის მოქმედების თავისუფლებისა და დასავლეთ ევროპის კავშირში თავის პარტნიორებთან ურთიერთობაში დამოუკიდებლობის დაკარგვის საფრთხე.

„საერთო ბაზრის“ შემდგომ გაფართოებას მასში ესპანეთის, პორტუგალიისა და საბერძნეთის შესვლის გზით, განაცხადა დასასრულს საფრანგეთის კომპარტიის გენერალურმა მდივანმა, უფრესად სერიოზული შედეგები მოჰყვება დასავლეთ ევროპის მშრომელებისათვის ეკონომიკურ, სოციალურ და პოლიტიკურ დარგებში. „თორმეტთა ევროპაში“, — თქვა მან, — რვა მილიონი უმუშევარი იქნება“.

ფოტოინფორმაცია

ბერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა. იზრდება გერმანიის კომუნისტური პარტიის ავტორიტეტი — პარტიისა, რომელიც თანამიმდევრულად იცავს ქვეყნის მშრომელთა სასიცოცხლო ინტერესებს, შეუპოვრად იბრძვის საყოველთაო მშვიდობისათვის.

სურათზე: გერმანიის კომუნისტური პარტიის აქტივისტი ნიურნბერგში ატარებს ხელმოწერას პარტიის ცენტრალურ ბეჭდვითს ორგანო — გაზეთ „უნზერე ციეტზე“.

ა. შრამანის ფოტო (საკუთარი ფოტოქრონიკა).

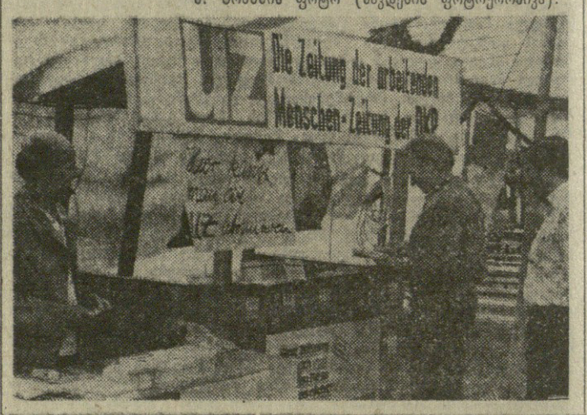

„ნორმანდია-ნემანის“ პატივსაცემად

პარიზი. 19 ნოემბერი. (საკუთარი). „ნორმანდია-ნემანი“ — ასე ეწოდა საფრანგეთის ზემო ალპების დეპარტამენტის ქალაქ ენის ცენტრალურ მოედანს.

მოედანს ეს სახელწოდება მიანიჭეს ფრანგული ავიაპოლკის „ნორმანდია-ნემანის“ პატიოსანსაცემად, რომლის მფრინავებიც მეორე მსოფლიო ომის წლებში საბჭოთა ჯარების შემადგენლობაში იბრძოდნენ ფაშიზმის წინააღმდეგ.

ამ მოვლენასადმი მიძღვნილ საზეიმო ცერემონიას დაესწრნენ ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელები, ქალაქის საზოგადოებრიობა, სსრ კავშირის პარიზის საელჩოს წარმომადგენლები.

თავის გამოსვლაში ენის მერმა აონიშნა, რომ სიტყვები „ნორმანდია-ნემანი“ საფრანგეთ საბჭოთა კავშირის მეგობრობის სიმბოლო გახდა. მან ხაზი გაუსვა, რომ ორი ქვეყნისა და ხალხების თანამშრომლობა ევროპისა და მთელი მსოფლიოს დაძაბულობის შენელების და პროგრესის დიდმნიშვნელოვანი ფაქტორია.

ჯ. კარტერის ინტერვიუ

ვაშინგტონი, 19 ნოემბერი. (საკუთარი). ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტი ჯ. კარტერი პროკურორთა ჯგუფისადმი მიცემულ ინტერვიუში შეეხო საშინაო პოლიტიკის მთელ რიგ საკითხებს.

პრეზიდენტმა კომენტარი დაურთო სატელევიზიო „კომპანია „ენ-ბი-სის“ და ასოშიეიტედ პრესის სააგენტოს მიერ მოწყობილი საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვის მონაცემებს, რომლის თანახმად ამერიკელთა მხოლოდ 13 პროცენტს ჰგონია, რომ ქვეყნის ეკონომიკური მდგომარეობა გაისად გაუმჯობესდება, და ათიათა, რომ ამერიკელ ხალხს აწუხებს ეკონომიკის მომავალი.

ჯ. კარტერმა აღნიშნა, რომ ამერიკელთა განსაკუთრებულ შეშფოთებას იწვევს ინფლაციის ზრდა, მაგრამ დასძინა, რომ იგი არ აპირებს შემოიღოს იძულებითი კონტროლი ფასებისა და ხელფასისადმი, როგორც ამას პროფკავშირები მოითხოვენ.

პრეზიდენტმა განაცხადა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების საგარეო-საეკონომო ბალანსის დეფიციტი გაისად მიაღწევს 30 მილიარდ დოლარს, ანუ დაახლოებით 3 მილიარდი დოლარით გადაამეტებს შარშანდელ დონეს. მან ამის მთავარ მიზეზად დააასახელა ნავთობის იმპორტი, რომელიც წელიწადში 45 მილიარდ დოლარს შეადგენს.

ჯ. კარტერის ინტერვიუ

ვაშინგტონი, 19 ნოემბერი. (საკუთარი). ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტი — პარტიისა, რომელიც თანამიმდევრულად იცავს ქვეყნის მშრომელთა სასიცოცხლო ინტერესებს, შეუპოვრად იბრძვის საყოველთაო მშვიდობისათვის.

სურათზე: გერმანიის კომუნისტური პარტიის აქტივისტი ნიურნბერგში ატარებს ხელმოწერას პარტიის ცენტრალურ ბეჭდვითს ორგანო — გაზეთ „უნზერე ციეტზე“.

ა. შრამანის ფოტო (საკუთარი ფოტოქრონიკა).

გაიფიცნენ რკინიგზელები

ბაჩერებული მატარებლები მთელს ევროპაში

რომი, 19 ნოემბერი. (საკუთარი). მთელ იტალიაში გაჩერებულია მატარებლები. პროფკავშირულ ორგანიზაციათა მოწოდებით 24-საათიან გაფიცვას აწყობენ ქვეყნის რკინიგზელები. ფიფიცულნი მთავრობისაგან მოითხოვენ განახორციელოს საჭირო კაპიტალდაბანდებანი რკინიგზის ტრანსპორტის განვითარებისათვის, მოუმატოს ხელფასი და გაუუმჯობესოს შრომის პირობები. გაფიცვის ფარგლებში დაგეგმილია მოეწყოს რკინიგზელთა მიტინგები და კრებები.

ამერიკელ ბანკირთა ბრძოლა

ვაშინგტონი, 19 ნოემბერი. (საკუთარი). ამერიკის ბანკირთა ასოციაციის ხელმძღვანელობა ორგანიზაციამ „სეინმა“ მწვავედ გააკრიტიკა ოფიციალური ვაშინგტონი, რომელიც კიდევ უფრო ეფართოებს გამალებულ შეიარაღებას, და მოუწოდა შემცირდეს ამერიკის შეერთებული შტატების განუწყვეტლივ გაბერილი სამხედრო ბიუჯეტი.

სამხედრო ასიგნებათა შემცირების შესახებ მთავრობის ერთგზის დაპირებათა მიუხედავად პენტაგონის ბიუჯეტი განუხრელად იზრდება და ბომბიელ 1979 საფინანსო წელს მიაღწევს რეკორდულ თანხას — 130 მილიარდ დოლარს,

თბილისის ეს-კა-ფე-კა

ყამირი — ინტერნაციონალური შრომის სკოლა

• ფიქრები ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის წიგნის „ყამირის“ გარშემო • იგონებენ ქართველი ყამირელები

„კომუნისტის“ მრგვალი მაგიდა

„ყამირელი ისტორიული ფიგურაა, რომელმაც გმირული ხანა განსაზღვრა. ამ სტატიით აღნიშნულია დროის მოთხოვნით განპირობებული ხასიათი“, — წერს ამხანაგი ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევი ახალი წიგნი „ყამირი“ საბჭოთა ხალხს, ჩვენი ახალგაზრდობის გმირულ, თავდადებულ შრომას ეხება. ამ წიგნს ფასდაუდებელი მნიშვნელობა აქვს როგორც ახალგაზრდობის აღზრდის, ისე ქვეყნის სახალხო მეურნეობის გაძლიერის, ორგანიზაციის გამოცდილების შემდგომი განზოგადების საქმეში.

ყამირის ათვისება მე ორ პერიოდად მესახება. პირველი პერიოდი იყო, როცა დაიწყო ყამირის ე. წ. გატეხა და იქ სიცოცხლის დამკვიდრება, და მეორე, როცა მოსავლის აღება შეუფერეთ. ორივე ამ პერიოდზე დაწერილებით, ღრმად და ყოვლისმომცველად მოგვითხრობს ამხანაგი ბრეჟნევი.

ჩვენი რესპუბლიკის ახალგაზრდობის, ჩვენი ხალხის მონაწილეობა ყამირის ათვისებაში — სწორედ ამ მეორე პერიოდთან არის დაკავშირებული. თითქმის ყველა დარგის სპეციალისტმა, ჩვენი ინტელიგენციის ყველა წარმომადგენელმა შეიტანა თავისი წვლილი ამ საქმეში. ყამირის ათვისება თავის ღვაწლ მოვალეობად მიიჩნია.

მახსოვს, ათასობით განცხადება შემოდიოდა ზემდგომ ორგანოებში — ახალგაზრდები ყამირზე გაგზავნას მოითხოვდნენ, და ბევრი მათგანის ოცნება ახდა კიდეც. მათს რიგებში მეც ვიყავი. ქართველ მეყამირეთა პირველი ლაშქარი ყამირზე 1956 წელს დაიჭრა. 1957 წელს კი დაახლოებით 6 ათასი ახალგაზრდა ჩავიდა იქ. ესენი იყვნენ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური სასწავლებლების სტუდენტები და მოსწავლეები. 1958 წელს კი ეს ციფრი 7 ათასამდე გაიზარდა. მათს შორის იყო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა 600 კაციანი კოლექტივი.

ამხანაგი ბრეჟნევი თავის წიგნში ბევრს წერს იმ დიდ სიძნელეებზე, რომელთა დაძლევა ყამირის ათვისების პირველ წლებში ადამიანებს უხდებოდათ. ეს სიძნელეები შემდგომ წლებში თანდათან მკურნალობდა, მაგრამ, ცხადია, მაინც არსებობდა და ალბათ არის იქ. ჩვენმა ახალგაზრდებმა ყველა ეს სიძნელე დაძლიეს, ბრწყინვალედ გაუძღვნეს დიდ გამოცდას.

ჩემი ნათქვამი უფრო თვალსაჩინო რომ გახდეს, მინდა გაგეგო „კომუნისტში“ 1960 წელს 11 ნოემბრის დაბეჭდილი წერილი მოგიგონო. ამ წერილს, ჩემი აზრით, ყამირიდან იყო გამოგზავნილი, ხელს აწერდა ავალოდარის ოლქის ერთ-ერთი საბჭოთა მეურნეობის მშენებელი ინჟინერი მარიამ შალვაკო. „ჩვენ გაკვირვებული ვიყავით მათი ენერგიითა და მუყაითობით, — ალბა ვგეგეშვიბობდა, რომ ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტებს შენება შეეძლოთ. მაგრამ 7 კაცმა უმოძღვრეს ბანაში ისეთი უხარისხო ბაზა ააგო, რომელსაც 10 სპეციალისტი მშენებელი ალბათ 4-5 თვის ვერ ააშენებდა! ახლა ბანა მზად არის. ჩვენ აღტაცებული ვართ ქართველ სტუდენტთა ბრიგადის ასეთი თავდადებით“.

ანდა მოგიგონო ასეთი მაგალითი: შემხვედეთ ცაცხლი მოედო 200 ტონა დაზეიმულ თივას. ქართველმა ყამირელებმა ყველაფერი იღონეს მისი გადარჩენისათვის; მაგრამ არ მოხერხდა. ულაკებოდ დარჩა საბჭოთა მეურნეობის პიროტყეი. ზამთარი კი ახლოვდებოდა. ქართველმა სტუდენტებმა მეორე დღესვე ბუნაგები თავიანთ დასაძინებლად ერთ და იგი მთლიანად თივის დამზადებას დაუთმეს. რამდენ-მე დღეში 250 ტონა თივა საზეიმოდ გადასცეს საბჭოთა მეურნეობის კოლეტივს.

„გმირობის საწყისი სხვადასხვაგვარად ელინდება: ერთსა და იგივე კაცს შეეძლია სასწორზე შეაგდოს თავისი სიცოცხლე და ცხელ-ცხელებულ სახლში შეგარდეს, მაგრამ გაუკვირდეს ყოველდღიურად რამე მონოტონური საქმეთა კეთება. არის ანაზღაურებული გმირობა... და არის სადაც დღეების გმირობა, როცა ადამიანი შეგნებულად, თავისი ნებით ყოფს თავს ულელში, თუმცა იცის, რომ სხვაგან ეს ჯაბანი შეიძლება არც ყოფილა. ჩემი აზრით, ყამირელებმა გმირობა გვიჩვენეს. მათ გაუძღვნეს პირველი ხანებში ყველა ყოფითს გაჭირვებას და წლების მანძილზე მოთმინებით და მედგრად ამორჩილებდნენ ამ ჯიუტ მიწას“.

ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის ეს სტატიები პირადპირ ეხმიანება ქართველ სტუდენტთა ზემოაღნიშნულ საქმიანობას და, ცხადია, იმ გმირობასაც, რომელიც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტმა, ყამირელმა ნოდარ ნოდიამ ჩაიდინა: იგი სხეულით გადაეფარა ავტოსს კერას და დაიღუპა, რომ 800 კაცი ფუთი მარცვლეულად საყოფა არ დამწვარიყო. ცხადია, არავის არ დაუკარგავს ნ. ნოდიასათვის ეს საქციელი ჩაედინა, მაგრამ დიდმა მოქალაქეობრივმა შეგნებამ, პატრიოტიზმმა უბიძგა მას მსხვერპლად გაეღო თავისი სიცოცხლე და სიბალბო დოვლათი გადაეარჩინა.

ყამირის ათვისების საქმე ჩვენი პარტიის აპრარული პოლიტიკის ღერძია, და ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის წიგნს წითელ ზოლად გასდევს ეს ლაიტმოტივი. ყამირზე შემოწმდა ყველაფერი — მთელი ჩვენი იდეოლოგიის სისწორე, ჩვენი საბოჭაკოელების სიკვნესალე, ახალგაზრდობის მაღალი სულიერი რწმენა, რომ ბის ბრძოლას „დიდი პურისათვის“, რომლის ორგანიზატორი და სულისჩამდგმელიც წლების მანძილზე თვითონ იყო.

ყამირელი ისტორიული ფიგურაა... და მერე რამდენი ასეთი ისტორიული ბიოგრაფიის მქონე ადამიანი შრომობს დღეს ჩვენ გვერდით. ყამირი ხომ იმთავითვე გახდა საქართველოს ახალგაზრდობის რჩეული რაზმის სამოქმედო ასპარეზი, რამდენმა მათგანმა ისახელა თავი ყაზახეთის უკაცრიელ სტეპების ათვისებისათვის გაშლილ ამ ლაშქრობაში.

სიტყვას ვაძლევთ ქართველ ყამირელთა ძველი და ახალი თაობების წარმომადგენლებს, რომლებიც სამეპოეთის მრავალი ერის ადამიანებთან ერთად უშუალოდ წერდნენ ამ გმირული წლების მატიანეს, ასე ამაღელვებლად რომ დახატა თავის ახალ წიგნში ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა.

□ □ □

დავით ჯაბიძე — საბჭოთა კავშირის გმირი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი: ამხანაგ ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევის ახალი წიგნი „ყამირი“ საბჭოთა ხალხს, ჩვენი ახალგაზრდობის გმირულ, თავდადებულ შრომას ეხება. ამ წიგნს ფასდაუდებელი მნიშვნელობა აქვს როგორც ახალგაზრდობის აღზრდის, ისე ქვეყნის სახალხო მეურნეობის გაძლიერის, ორგანიზაციის გამოცდილების შემდგომი განზოგადების საქმეში.

ყამირის ათვისება მე ორ პერიოდად მესახება. პირველი პერიოდი იყო, როცა დაიწყო ყამირის ე. წ. გატეხა და იქ სიცოცხლის დამკვიდრება, და მეორე, როცა მოსავლის აღება შეუფერეთ. ორივე ამ პერიოდზე დაწერილებით, ღრმად და ყოვლისმომცველად მოგვითხრობს ამხანაგი ბრეჟნევი.

ჩვენი რესპუბლიკის ახალგაზრდობის, ჩვენი ხალხის მონაწილეობა ყამირის ათვისებაში — სწორედ ამ მეორე პერიოდთან არის დაკავშირებული. თითქმის ყველა დარგის სპეციალისტმა, ჩვენი ინტელიგენციის ყველა წარმომადგენელმა შეიტანა თავისი წვლილი ამ საქმეში. ყამირის ათვისება თავის ღვაწლ მოვალეობად მიიჩნია.

მახსოვს, ათასობით განცხადება შემოდიოდა ზემდგომ ორგანოებში — ახალგაზრდები ყამირზე გაგზავნას მოითხოვდნენ, და ბევრი მათგანის ოცნება ახდა კიდეც. მათს რიგებში მეც ვიყავი. ქართველ მეყამირეთა პირველი ლაშქარი ყამირზე 1956 წელს დაიჭრა. 1957 წელს კი დაახლოებით 6 ათასი ახალგაზრდა ჩავიდა იქ. ესენი იყვნენ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური სასწავლებლების სტუდენტები და მოსწავლეები. 1958 წელს კი ეს ციფრი 7 ათასამდე გაიზარდა. მათს შორის იყო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა 600 კაციანი კოლექტივი.

ამხანაგი ბრეჟნევი თავის წიგნში ბევრს წერს იმ დიდ სიძნელეებზე, რომელთა დაძლევა ყამირის ათვისების პირველ წლებში ადამიანებს უხდებოდათ. ეს სიძნელეები შემდგომ წლებში თანდათან მკურნალობდა, მაგრამ, ცხადია, მაინც არსებობდა და ალბათ არის იქ. ჩვენმა ახალგაზრდებმა ყველა ეს სიძნელე დაძლიეს, ბრწყინვალედ გაუძღვნეს დიდ გამოცდას.

ჩემი ნათქვამი უფრო თვალსაჩინო რომ გახდეს, მინდა გაგეგო „კომუნისტში“ 1960 წელს 11 ნოემბრის დაბეჭდილი წერილი მოგიგონო. ამ წერილს, ჩემი აზრით, ყამირიდან იყო გამოგზავნილი, ხელს აწერდა ავალოდარის ოლქის ერთ-ერთი საბჭოთა მეურნეობის მშენებელი ინჟინერი მარიამ შალვაკო. „ჩვენ გაკვირვებული ვიყავით მათი ენერგიითა და მუყაითობით, — ალბა ვგეგეშვიბობდა, რომ ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტებს შენება შეეძლოთ. მაგრამ 7 კაცმა უმოძღვრეს ბანაში ისეთი უხარისხო ბაზა ააგო, რომელსაც 10 სპეციალისტი მშენებელი ალბათ 4-5 თვის ვერ ააშენებდა! ახლა ბანა მზად არის. ჩვენ აღტაცებული ვართ ქართველ სტუდენტთა ბრიგადის ასეთი თავდადებით“.

ანდა მოგიგონო ასეთი მაგალითი: შემხვედეთ ცაცხლი მოედო 200 ტონა დაზეიმულ თივას. ქართველმა ყამირელებმა ყველაფერი იღონეს მისი გადარჩენისათვის; მაგრამ არ მოხერხდა. ულაკებოდ დარჩა საბჭოთა მეურნეობის პიროტყეი. ზამთარი კი ახლოვდებოდა. ქართველმა სტუდენტებმა მეორე დღესვე ბუნაგები თავიანთი დასაძინებლის ერთ და იგი მთლიანად თივის დამზადებას დაუთმეს. რამდენ-მე დღეში 250 ტონა თივა საზეიმოდ გადასცეს საბჭოთა მეურნეობის კოლეტივს.

„გმირობის საწყისი სხვადასხვაგვარად ელინდება: ერთსა და იგივე კაცს შეეძლია სასწორზე შეაგდოს თავისი სიცოცხლე და ცხელ-ცხელებულ სახლში შეგარდეს, მაგრამ გაუკვირდეს ყოველდღიურად რამე მონოტონური საქმეთა კეთება. არის ანაზღაურებული გმირობა... და არის სადაც დღეების გმირობა, როცა ადამიანი შეგნებულად, თავისი ნებით ყოფს თავს ულელში, თუმცა იცის, რომ სხვაგან ეს ჯაბანი შეიძლება არც ყოფილა. ჩემი აზრით, ყამირელებმა გმირობა გვიჩვენეს. მათ გაუძღვნეს პირველი ხანებში ყველა ყოფითს გაჭირვებას და წლების მანძილზე მოთმინებით და მედგრად ამორჩილებდნენ ამ ჯიუტ მიწას“.

ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის ეს სტატიები პირდაპირ ეხმიანება ქართველ სტუდენტთა ზემოაღნიშნულ საქმიანობას და, ცხადია, იმ გმირობასაც, რომელიც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტმა, ყამირელმა ნოდარ ნოდიამ ჩაიდინა: იგი სხეულით გადაეფარა ავტოსს კერას და დაიღუპა, რომ 800 კაცი ფუთი მარცვლეულად საყოფა არ დამწვარიყო. ცხადია, არავის არ დაუკარგავს ნ. ნოდიასათვის ეს საქციელი ჩაედინა, მაგრამ დიდმა მოქალაქეობრივმა შეგნებამ, პატრიოტიზმმა უბიძგა მას მსხვერპლად გაეღო თავისი სიცოცხლე და სიბალბო დოვლათი გადაეარჩინა.

ყამირის ათვისების საქმე ჩვენი პარტიის აპრარული პოლიტიკის ღერძია, და ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის წიგნს წითელ ზოლად გასდევს ეს ლაიტმოტივი. ყამირზე შემოწმდა ყველაფერი — მთელი ჩვენი იდეოლოგიის სისწორე, ჩვენი საბოჭაკოელების სიკვნესალე, ახალგაზრდობის მაღალი სულიერი რწმენა, რომ ზეიმლების ქსელი ამაოე დროს მაისში, ბადაისში და ჩერნიგოვსკში ავაშენეთ ხორბლის მიმღები საწყობები და სხვა მრავალი ნაგებობა.

ადვილობრივი, საოლქო პარტიული ორგანოები დიდ პრაქტიკულ დახმარებას გვიწევდნენ. უნდა ითქვას, რომ ჩვენი რესპუბლიკის წარგზავნილები ამდიდრებდნენ და აღრმავებდნენ ყამირის პირველ დამპყრობთა ტრადიციებს. სპეციალისტების მეუხეოვეად, ჩვენ რწმენით განვაგრძობდით ლენინის ლენობას.

მეყამირეთა გმირულ შრომაზე ბევრი დაწერილა და იწერება, მაგრამ ისე, როგორც ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის „ყამირში“, ჯერ არავის არ შეუქმნია.

ბირი შიუკაშვილი — „საქსახკომსოფლტექნიკის“ სიღნაღის რაიონული გაერთიანების მმართველი: 1969 წელი ჩემთვის დაუვიწყარია. ყამირი და ნასესები მიწების რაიონებში სამუშაოდ საქართველოს ახალგაზრდობასთან ერთად მეც ვიყავი. რესპუბლიკიდან 100 ორგანიზატორი იყო გაგზავნილი და მათ დ. სარიშვილი ხელმძღვანელობდა (ამჟამად საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის საწარმოო-ტექნიკური უზრუნველყოფის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე). ზეგი, სილოსის დამზადება და პურეულის აღება დავამთავრეთ კოქჩეტავის ოლქის სიმფეროპოლი საბჭოთა მეურნეობაში.

რთული დაალების შესრულება მოუხდათ ჩვენს მეტანიზატორებს, მაგრამ ისინი კარგად ითმენდნენ თავს საქმეს. ნამდვილად მკლავმოღლილად ეშუბობდით, თავს არ ეზოგავდით, რომ დროზე ეგვეღო და დაგვებინავებინა პურეულის მოსავალი, სასილოსე ნედლეული, არ შეგვერცხვინა ჩვენი მშობლიური ხალხი. სხვებთან ერთად ჩემი, როგორც მექანიზატორის შრომა მშობლიურმა პარტიამ კარგად შეაფასა, დამაჯილდოვეს სამკერდე ნიშნით „ოქროს თავთავი“, სამადლო სიგელებით და სხვ. რაიონში ჩამოვიტანე გარდამავალი დროშები, რომლებიც ახლა მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში ინახება.

ყამირზე მომუშავეები ნამდვილად გმირობას იჩიჟანენ, შრომაში იწრთობდნენ. რა კარგად აქვს ეს ნათქვამი თავის ახალ წიგნში ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევს: „ადამიანი მიწაზე პურს ზრდიდა—მიწა კი ადამიანებს ზრდიდა. ყამირმა, ხატოვნად რომ ვთქვათ, მშრომელების, პატრიოტებისა და თავისი საქმის ოსტატების უუნარესი მოსავალი მოგვცა“.

ედვარდ გოგოლაშვილი — ლაგოდეხის რაიონული გაზეთის „გამარჯვების დროშის“ რედაქტორის მოადგილე: ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევის ახალმა მოგონებამ ჩვენი სული შეძრა. ჩვენ ერნინარი პერსონაჟები ვართ ამ წიგნისა. ჩვენც შევიტანეთ მოკრძალებული წვლილი იმ დიდ საქმეში, რომელსაც ყამირი და ნასესები მიწების ათვისება ეწოდა ჰქვია.

ლ. ი. ბრეჟნევის წიგნში ხაზგასმით არის ლაპარაკი ხალხთა ინტერნაციონალური მეგობრობის შესახებ. სწორედ ამ მეგობრობამ შეაძლებინა საბჭოთა ხალხს ამ დიდი ეპოქის წარმატებით დაგვიგვანება.

ჩვენი ბრიგადა 1958 წელს შეიქმნა. „ბრძოლა ფოთ ქუტაისის ოლქის პეშოკოვის რაიონის პირველი მაისის სახელობის კოლეტურნეობაში. ბრიგადაში სხვადასხვა ერის წარმომადგენლები ვიყავით.

პირველ ხანს ძალიან გაგვიჭირდა. ჭეშს ჩვენ თავითონ ვთხრიდით და მშენებლობაზე წყალს იქიდან ვეზიდებოდით. ავაშენეთ მეცხოველეობის ფერმა 500 სული პიროტყეისათვის. დიახ, ყამირზე შრომისა და მეგობრობის დიდი სკოლა გავიარეთ.

...რაკი ყამირიდან ებრძნდებოდით, ისეთი გრძნობა გვქონდა, თითქოს ჩვენ ახლობლებს ეტოვებოდით, ამათაც ცოტაღა უჩანდათ თვალებში.

ვალერიან სულაკაური — კინოდრამატურგი: ბრიგადა, რომელზეც გოგოსაშვილი ლაპარაკობდა, არ დაშლილა. ყამირზე მეორედ 1960 წელს წავედით. ბრეჟნევის ახალ წიგნში ხაზგასმულია, რომ ყამირზე მიწუბის ეროზიის საშიშროება გაჩნდა და ეროზიის ერთ-ერთ ძირითად კერად პაულოდარის ოლქს ასახელებს. სწორედ აქ მოგვიხდა მუშაობა. ასე რომ, საკუთარი თვალით ვნახეთ ქარისაგან მოხეტიალი მიწის გორაები. ამ ოლქის ლუბაკანის რაიონის სოფელ ყიზილ-ყიღანის კოლმეურნეობაში გვითხრეს, რომ თუკი მშენებლობას შეძლებთ, ერთ საშენებლო ობიექტს გადმოგცემთო. ჩვენ თანხმობა განვაცხადეთ. მთ გაუკვირდათ, ფილოლოგებმა როგორ უნდა აიშენონო. ჩვენ მეტრნეობის ცენტრიდან 25 კილომეტრზე ალტ თელეთში საცხოვრებლად ერთი ეკგონ მოგვცეს. ჩვენი ობიექტიც ის იყო. 60 მეტრი სიგრძისა და 10 მეტრი სიგანის მეცხოველეობის ფერმა ავაშენეთ.

ჩავასხით 300 კვადრატული მეტრი ბეტონი და ჩვენი ხელით შეეკარით არმატურა, შეეფესეთ კიდლები. თავდადებოდავად ეშრომობდით. ათიათასობით მანეთის სამუშაო შეასრულეთ. როცა უნივერსიტეტს სტუდენტები ყამირიდან ბრუნდებოდნენ, ჩვენ ისევ დავრჩით და ფერმის შენობა დავასრულეთ.

ფერმის შენობაზე ახლაც წაწერილია ბრიგადის წევრების გვარები.

ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევის წიგნმა ახალი ძალით გეგრძნობინა ყამირზე განცდილი და ნანახი, კიდევ უფრო აგვიმაღლა პასუხისმგებლობის გრძნობა, სამშობლოს საყვარულით. რომ არის მაცისკროვნებული.

პავლეტ გიორგაძე — საქართველოს შრომის წითელ დროშის ორდენოსანი სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის დოცენტი, ეკონომიკის კათედრის გამგე: ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მოგონებათა წიგნმა „ყამირმა“ დიდად აღმოფრთოვანა, გამახარა. რადგან მისი თითოეული სტრიქონი ახლობელია ჩემთვის, რადგან თვითონ ვარ ყამირზე ნამყოფი.

დაუვიწყარია ჩემთვის ის სახალხო გმირობა, რომელსაც ქართველები სხვებთან ერთად იჩენდნენ პურეულის პრობლემის გადაჭრისათვის, მე მაშინ სტუდენტი ვიყავი. საქართველოს ახალგაზრდობას პურეულის მოსავლის აღება, სილოსის დამზადება უხდებოდა ბეშკოსკოლის რაიონის სოფელ სმირნოვკაში, ერთ-ერთ ყიზილ საბჭოთა მეურნეობაში.

წინა წლებში სასწავლო პრაქტიკას გავდიოდით ახალციხის და ქასპის რაიონების საბჭოთა მეურნეობებში და ჩვენთვის ასეთი ვიდანტი მეურნეობის არსებობა ახალი, უჩვეულო იყო. დაახლოებით 25 ათასი ერთეული სასოფლო-სამეურნეო საკარგული აქვთ. 20 ათასი მარტო სახნავი. ჩვენ გვეგონა, რომ ასეთ ცხოვრებისეული ცოცხალი მაგალითებით არის აღსავსე.

სენია გოგოლაშვილი — მრავალტირაჟიანი გაზეთის „ელექტრიკოსის“ რედაქტორი.

ყამირზე რომ წავედი, ჩვენი რესპუბლიკის ფაჯალების პირველად გავიცანი. ამხანაგებს კი დავეთანხმე, მეც წამოვალ ყამირზე-მეთქი, მაგრამ ვშიშობდი, ვაი თუ თავი ვიმტრეხინო. მეტად რთულ პირობებში ემუშაობდით, „ზარმაზარ მეცხოველეობის ფერმას ვაშენებდით. დიდმა საერთო მიზანმა, ერთსულოვნებისადმი პასუხისმგებლობამ ყოველგვარი ბარიერები დაგვაძლევინა, და, მართლაც რომ, შეუძლებელი შეიქმელით. ემუშაობდით დღე და ღამე, ხუთ-ხუთი საათი თუ აგვძინა. ჩვენს ნახელავს რომ ვეფერებოდით გული სახარულით გვეფსებოდა. იქ, ყამირზე სრულად ვიგრძენი, თუ რას ნიშნავს სიტყვა მეგობარობა. იქვე განმიმტკიცდა საკუთარი თავის რწმენა. თუ-ჩემ მთავარია რწმენა და სურვილი, რომ ადამიანმა ყველაფერი შესძლოს.

გმირობა ყველა ადამიანს შეუძლია ჩაიდინოს თავის შრომის ფრონტზე. როცა ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევის მოგონება „ყამირი“ წავიკითხე, თვალწინ დამიდგა უკდეგანო ტრამალები, ირგვლივ მოფუსფუსე ადამიანები, მშენებარე ობიექტები... მოგონებამ ჩემი ცხოვრების ფაქტიურად ახალი სურათი გადამიშალა, ბელადა განვიცადე, ვიგრძენი ყამირის სიდიადე და სიამაყემ მომიცვა. ამ დიდებულმა მოგონებამ გააცოცხლა ჩემი და ჩემი ამხანაგების მშვენიერი წარსული და, ასე ვგონია, დღესაც ყამირელი ვარ.

ნინო სპანიძე — საქართველოს ვ. ი. ლენინის სახელობის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის პარტიის ისტორიის ლექტორი: ხუთი ზაფხული ვიყავი ყამირზე. პირველად 1957 წელს მოსავლის აღებაზე. 23 იანვარს გავედი ჩვენი ეშელონი თბილისიდან. ჩვენი ინსტიტუტის წარგზავნილები ფეოდოროვკის რაიონის სხვადასხვა საბჭოთა მეურნეობაში დაბანაკდნენ, რომლებსაც ყორაღლიანი და ავაზანელი ხელმძღვანელობდნენ, ყოჩაღად ვიყავით, ჩვენი სტუდენტები ძალა-ღონეს არ იშურებდნენ — მშენებლობა იქნებოდა, თუ მოსავლის აღება — ყველგან სასახელოდ შრომობდნენ.

მეორედ კი ყამირს 1959 წელს ვეწვიეთ. მაშინ ლენინის რიგოში ჩვენი სტუდენტები რამდენიმე სამენეკლო ობიექტზე მუშაობდნენ. ფიზიკურ შრომასთან ერთად ეუფლებოდნენ პროპაგანდისტულ და კულტმასობრივ მუშაობას. ადგილობრივი მოსახლეობისათვის სიჯარო ბიბლიოთეკიდან ყამირელებს სასურველად გაუგზავნეს პოლიტიკური და მხატვრული ლიტერატურა. პოლიტექნიკუმმა ინსტიტუტმა გამოყო წიგნების დიდძალი ფონდი, რომლებიც ყამირის მოსახლეობას გადაეცეთო, რისფასსაც ისინი დიდად კმაყოფილი დარჩნენ. ადგილობრივი მოსახლეობისათვის დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა იმასაც, რომ ჩვენი სტუდენტები უშიშებდნენ ციდლის გაზეთებს, კითხულობდნენ ლექციებს... სტუდენტები მოსახლეობას ეხმარებოდნენ აგრეთვე ეზოების კეთილმოწყობაში, მარტოხელებს კი ბინებს ფრემონტებდნენ.

ჩემი აზრით, ამხ. ლ. ი. ბრეჟნევის ნაშრომებს, მის მოგონებებს დიდი საკითხავი მნიშვნელობა აქვს. „ყამირის“ რომ წავიკითხე, თვალწინ დამიდგა ნაცნობი სურათები, ადამიანები, რომლებსაც იქ შევხვედრივარ. ამიტომ, ჩვენი ახალგაზრდობა კეთილად თავის წვლილს შეიტანს ყამირი და ნასესები მიწების ათვისებაში. ამისათვის აღიარებენებს მათ შთაგონებით დაწერილი ნაშრომი „ყამირი“.

ბელი ნიკოლაიშვილი — საქართველოს ვ. ი. ლენინის სახელობის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის უფროსი მასწავლებელი: ხდება ხოლმე, როცა გარკვეული მოგონება წარეშლილ კოლს ტოვებს ადამიანის ცხოვრებაში და მოდის მის ირსებას მოიცავს. ასეთი ჩემთვის ყამირი.

რა დიდებულად წერს თავის მოგონებაში ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევი — ყამირმა ჩემი ცხოვრება შეძრა. სწორედ რომ, ასეა. ვინც ერთხელ წავა ყამირზე, კვლავ გამოიცნობა ძალა ეწევა მისკენ.

ყამირზე პირველად 1957 წელს წავედი, მაშინ ნოგოსიბირსკში ვსწავლობდი. მომდევნო რიგ წელიწადიც ყამირზე გავიარეს. მიქანიზატორად ვმუშაობდი. ჩემ და ჩემი ამხანაგების ხის ჯიხურებში ვცხოვრობდნენ. მოგზავნილთა მიწის გარკვეულ ფართობს და მერე ჩვენი ჯიხურიც სხვა ადგილზე გადაგვაქონდა.

ათჯერ ვიყავი ყამირზე. ეს ჩემთვის, თუ შეიძლება თქვენს, ათი სიცოცხლეა. მეამაყება იქ მიღებული ჯილდოები.

ახლა სტუდენტური ყამირის ცნება გაფართოვდა, სტუდენტური ყამირი ახლა არის სამშენებლო ობიექტები, საკოლმეურნეო ველ-მინდვრები, გიგანტური ელექტროდანადგარები და სხვა უბნები. ახალგაზრდობა ყველგან არის, სადაც კი ქვეყანას მისი მარჯვენა სჭირდება.

მე პედაგოგი ვარ და ამდენად უფრო დიდ მნიშვნელობას ვანიჭებ ლ. ი. ბრეჟნევის მოგონებას ყამირზე, სასურველი იქნება, თუ ეს მოგონება დიდი ტირაჟით გამოიცემა, იგი ყველა საბჭოთა მოქალაქის, ყველა ახალგაზრდის სამაგალითო წიგნი უნდა იყოს.

ჯითუნლიმ ამხანაგ ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევის „ყამირის“, და კვლავ და კვლავ ფიქრობ: რა შორეული, მიუწვდომელი მწვერვალებიც უნდა დაიპყრონ კაცობრობამ თავიანთ მუდმივი წინსვლის გზაზე, რა ახალი ხაოცრებანიც უნდა აღმოაჩინონ, რა ახალი ცნებებიც უნდა დამკვიდრდეს გაჭრალი და მოძველებულის მაგივრად. არასოდეს არ გახუნდება სიტყვა „ყამირელი“. ამის ნათელი დასტური გმირულ ყამირზე გატარებული შშფოთავრე დღეები და ღამეებია, რომლებზეც ასე ნათლად, ვიუკაცურად და მარილად გვეხაუბრა ყამირის ათვისების ორგანიზატორი, ადამიანი, რომლის ხახელსაც კაცობრობა მთელს მსოფლიოში მტკიცე მშვიდობის დამკვიდრების ყველა თავებ იბრძს უკავშირებს.

გვერდი მოამზადეს: ბ. დურგლიშვილმა, შ. ჭოჭუამ, რ. გასილაშვილმა, რ. ბელიძემ.

სურათზე: „კომუნისტის“ მრგვალი მაგიდის მონაწილენი — ყამირელები (მარცხნიდან) — „ინეშმენის“ საპროექტო ჯგუფის უფროსი ვ. ცხადაძე, „საქსახკომსოფლტექნიკის“ სიღნაღის რაიონული გაერთიანების მმართველი ბ. ბიშკაშვილი, წითელწყაროს რაიონის ჯაფარიძის კოლმეურნეობის მექანიზატორი ზ. ზურაშვილი, პარტიის სიღნაღის რაიკომის განყოფილების გამგე რ. ბეშკაშვილი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი, სსრ კავშირის გმირი დ. ჯაბიძე, სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის სასოფლო-სამეურნეო საწარმოთა ორგანიზაციის კათედრის ასისტენტი ბ. ბიორგაძე, მრავალტირაჟიან გაზეთ „ელექტრიკოსის“ რედაქტორი ს. ბოგოლაშვილი, საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის უფროსი მასწავლებელი მ. ნიკოლაიშვილი, კინოდრამატურგი ვ. სულაკაური, ლიტერატორი ბ. ლილიკაძე, ლაგოდეხის რაიონული გაზეთის რედაქტორის მოადგილე ე. ბოგოლაშვილი, ფურნალ „პირიმზის“ რედაქტორის მოადგილე ბ. იასთაშვილი.

ფოტ. ბინზბურგის ფოტო.

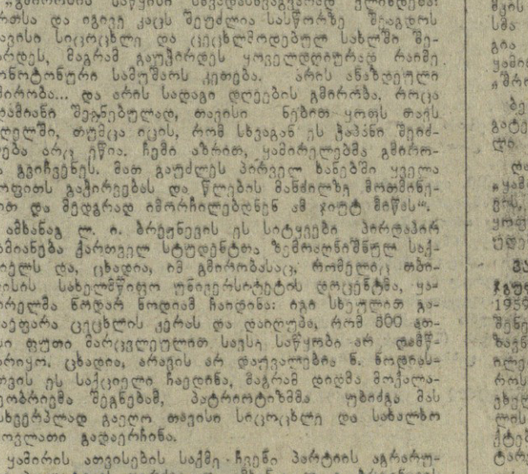

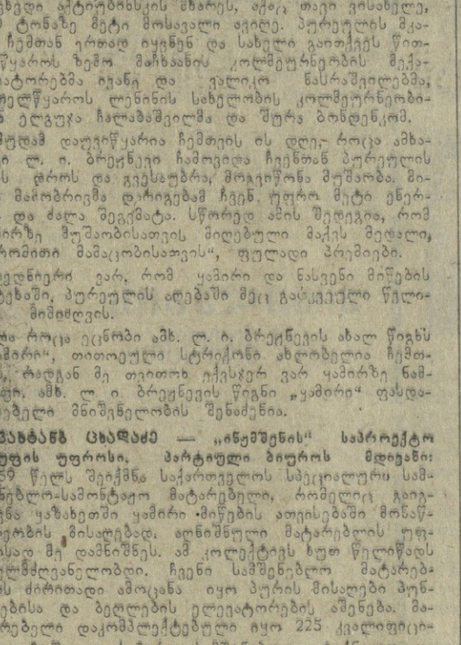

ქოჩიტავი გუშინ და დღეს

ასე შენდებოდა ჩრდილოეთ ყაზახეთის ქოჩიტავის ოლქის ცენტრი ლაბა ქოჩიტავი. ეს სახლები (მარცხნივ) 1961 წელს ააგო საქართველოდან ჩასულმა სამშენებლო-სამონტაჟო მატარებლის კოლექტივმა, რომელსაც რუსთაველი ინჟინერი ვ. ცხადაძე ხელმძღვანელობდა. დღეს მაშინდელი ლაბა ქოჩიტავი დიდი ქალაქია (მარჯვნივ).

(სურათი მიღებულია სპეციალ-საკინფორმის ფოტოტელეგრაფით).

ალექსანდრ ცხადაძე — „ინეშმენის“ საპროექტო ჯგუფის უფროსი, პარტიული ბიუროს მდივანი: 1959 წელს შეიქმნა საქართველოს სპეციალური სამშენებლო-სამონტაჟო მატარებელი, რომელიც გადაგზავნა ყაზახეთში ყამირი ‹ნიწუბის ათვისებაში მონაწილეობის მისაღებად. აღნიშნული მატარებლის უფროსად მე დამნიშნეს. ამ კოლექტივს ხუთ წელიწადს ვხელმძღვანელობდი. ჩვენი სამშენებლო მატარებლის ძირითადი ამოცანა იყო პურის მისაღები პუნქტებისა და ბეღლების ელევატორების აშენება. მატარებელი დაკომპლექტებული იყო 225 კვალიფიციური მუშაკით, საჭირო სამშენებლო ტექნიკით და მექანიზმებით. ყამირზე ჩვენ გრძელმუშაობა 1966 წლამდე და დიდი სამშენებლო სამუშაოები შეგვასრულეთ. ყაზახეთის ყამირ მიწუბზე ავაშენეთ 8 ელევატორი და 572 ჰექტარი პურეული ავიღე და შემდეგ გამგზავნეს ყამირზე. მუშებად ჩატარებინეს მხარეს, ანდა თავი ვისახელეთ, 710 ტონაზე მეტი მოსავალი ავიღე. პურეულის მაგნი ჩემთან ერთად იყენენ და სახელი გაითქვეს წითელწყაროს ზემო მაჩხანის კოლმეურნეობის მექანიზატორებმა ივანე და ვალიკო ნასრაშვილებმა, წითელწყაროს ლენინის სახელობის კოლმეურნეობიდან ეგეფოვა ჩალაბაშვილმა და შოთა ბიშოდენკომ.

მოდამ დაუვიწყარია ჩემთვის ის დღე, როცა ამხანაგი ლ. ი. ბრეჟნევი ჩამოვიდა ჩვენთან პურეულის მკის დროს და გვესაუბრა, მოგვიყოლა მუშაობა. მისმა მაძობრივმა დარიგებამ ჩვენ, უფრო მეტი ენერგია და ძალა შეგვმატა. სწორედ ამის შედეგია, რომ ყამირზე მუშაობისათვის მიღებული მაქვს მედალი, „შრომითი მამაცობისათვის“, ფულადი პრემიები.

ბედნიერი ვარ, რომ ყამირი და ნასესები მიწების გატეხაში, პურეულის აღებაში მეც გავიარეთ წლები. მიმიდიოდის.

და როცა ეცნობი ამხ. ლ. ი. ბრეჟნევის ახალ წიგნს „ყამირი“, თითოეული სტრიქონი ახლობელია ჩემთვის, რადგან ეს ჩემი ცხოვრებაა. შემდეგ წელს მოვხვდი კოქჩეტავის მხარეს და 401 ჰექტარზე ავიღე მოსავალი.

პავლეტ ბიორგაძე — საქართველოს შრომის წითელ დროშის ორდენოსანი სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის დოცენტი, ეკონომიკის კათედრის გამგე:

მამულიშვილის დაბრუნება

სიტყვა ისტორიკოს მიხეილ თამარაშვილზე

ᲒᲐᲛᲝᲩᲔᲜᲘᲚᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲘ ᲓᲐ ᲞᲣᲑᲚᲘᲪᲘᲡᲢᲘ ᲒᲘᲝᲠ�გᲘ ᲬᲘᲚᲙᲝᲕᲜᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲚᲘ ᲡᲢᲐᲢᲘᲐ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲐᲓ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲦᲔᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲦᲔᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲚᲘ ᲡᲢᲐᲢᲘᲐ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲐᲓ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲦᲔᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲦᲔᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲒᲘᲚᲝᲪᲐᲕᲗ ᲛᲔᲒᲝᲑᲠᲔᲑᲘ, ᲛᲔᲒᲝᲑᲠᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲛᲔᲖᲝᲒᲠᲔᲑᲘ!

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲓᲦᲔᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲬᲐᲠᲡᲐᲓᲒᲝᲛᲘᲡ